

Norsk Folkehjelp Sanitet

Direktiver

Innhold

1.0	Om direktivene	3
2.0	Direktiv for organisering og ledelse	4
3.0	Direktiv for uniformering	9
4.0	Direktiv for sambandstjeneste	12
5.0	Direktiv for utdanning	15
6.0	Direktiv for beredskapsarbeid	19
7.0	Direktiv for sikkerhet	21
8.0	Direktiv for varsling og respons	23
9.0	Direktiv for krisehåndtering	25
10.0	Direktiv for sanitetsgrupper med førstehjelpsberedskap	28
11.0	Direktiv for søk etter savnet	31
12.0	Direktiv for skredberedskap og innsats ved snøskred	33
13.0	Direktiv for beredskap med snøscooter og ATV	36
14.0	Direktiv for sjøberedskap og innsats på og ved vann	39
15.0	Direktiv for beredskapsambulanse	42
16.0	Direktiv for stasjonær beredskap	46

Forsidebilde: Ken Opprann
Trykket hos Land Trykkeri
Direktivene er revidert av Sentralt Sanitetsutvalg i april 2016

1.0 Om direktivene

1.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver ansvar, forankring og formelle forhold rundt Norsk Folkehjelp Sanitets direktiver, og myndighet til å iverksette eventuelle sanksjoner.

1.2 Faglig oppfølging/forankring

Sentralt Sanitetsutvalg (SSU) har det overordnede ansvar for direktivene. Revidering og utarbeidelse av nye direktiver kan gjøres i samarbeid med fagpersonell eller gjennom nedsatte arbeidsgrupper. Alle direktiver vedtas av SSU.

1.3 Revisjon

Sentralt Sanitetsutvalg gjennomgår direktivene annethvert år, eventuelt ved behov.

Alle ledd kan ta initiativ til revisjon av detaljer i direktivene. Henvendelse kan rettes direkte til Sentralt Sanitetsutvalg. Dersom det gjøres større endringer i direktivene skal Sentralt Sanitetsutvalg vurdere om det skal gjennomføres en høring. Denne kan enten rettes mot berørte ledd, ressurspersoner eller hele organisasjonen.

1.4 Sanksjoner ved brudd på direktivene

1.4.1 Konsekvenser

Brudd på direktivene kan føre til:

- Irettesettelse, kritikk eller pålegg om tettere oppfølging fra overordnet organisasjonsledd og/eller administrasjonen
- Inndragning av enhver autorisasjon/status
- Inndragning av gitt operativ status
- Endring av sanitetsgruppes beredskap
- Sanksjoner jamfør vedtektenes §6

1.4.2 Myndighet til å iverksette sanksjoner

Hovedregel er at laveste mulige nivå kan treffe tiltak og at nivået over er klageinstans. Bakgrunnen for sanksjoner må dokumenteres skriftlig og alle berørte parter må ha anledning til å forklare seg.

1.4.3 Oversikt over tiltak og myndighet

Tiltak	Myndighet
Inndragning av instruktørstatus	Sentralt Sanitetsutvalg
Statusendring for sanitetsgruppen	Sentralt Sanitetsutvalg
Inndragning av lederstatus	Under en pågående aksjon: Nasjonal beredskapsleder
Ellers: I linje til Sentralt Sanitetsutvalg	
Inndragning av ambulansepersonell status	Sentralt Sanitetsutvalg
Inndragning av autorisasjon	Sanitetsleder, styret lokalt, overordnet ledd
Demobilisering av mannskap	Operativ leder under pågående aksjon
Demobilisering av sanitetsgruppe	Nasjonal beredskapsleder under pågående aksjon

2.0 Direktiv for organisering og ledelse

2.1 Generelt om direktivet

Norsk Folkehjelp Sanitet organiserer all faglig virksomhet innen sitt felt. Med sanitet forstår vi operativ tjeneste innenfor fagene førstehjelp, søk, redning, ledelse og beredskap. Norsk Folkehjelp Sanitet ledes av Sentralt Sanitetsutvalg, (SSU). Utvalget har sin myndighet gjennom mandat vedtatt på Norsk Folkehjelp Sanitets representantskapsmøte.

Direktivet beskriver organisatorisk og operativ ledelse i Norsk Folkehjelp Sanitet. Ledere i Norsk Folkehjelp Sanitet skal utøve sin tjeneste med samvittighet, stolthet og ydmykhet. De er organisasjonens ansikt utad og skal opptre deretter, dette innebærer å forholde seg lojalt til vedtekter, retningslinjer, direktiver og vedtak som fattes i organisasjonens beslutningsorganer. Organisasjonens prinsippprogram og verdier skal ligge til grunn for alt arbeid som utføres. Leder skal ta ansvar for å skape et godt og inkluderende miljø blant sine mannskaper. Ivaretagelse av mannskapenes sikkerhet skal i alle situasjoner være av absolutt prioritet på alle ledernivåer. Våre ledere skal sikre at vi utøver en kvalitetsmessig god tjeneste.

2.2 Sentral organisering og aktivitet

2.2.1 Sentralt Sanitetsutvalg (SSU)

Sentralt Sanitetsutvalg er en sentral virksomhet. De har det faglige og operative ansvaret for all virksomhet innen førstehjelp og redningstjeneste i Norsk Folkehjelp.

Ny virksomhet innenfor fagområdet som iverksettes av Norsk Folkehjelp skal kvalitetssikres av Sentralt Sanitetsutvalg. Utvalget har ansvaret for å etablere rutiner for å kvalitetssikre eksisterende virksomhet. De skal også påse at de til enhver tid gjeldende retningslinjer og direktiver blir fulgt. Sentralt Sanitetsutvalg kan innen eget aktivitetsområde uttale seg innenfor rammen av prinsippprogram og vedtak i styret. Sentralt Sanitetsutvalg kan i sine uttalelser bruke begrepet Norsk Folkehjelp Førstehjelp og redningstjeneste.

Arbeidsområdet til Sentralt Sanitetsutvalg er avgrenset til Norsk Folkehjelps prinsippprogram og overordnede prioriteringer vedtatt på Landsmøtet, samt eventuelle andre oppgaver som i perioden blir pålagt utvalget fra de styrende organer. Utvalget er underlagt gjeldende vedtekter, samt retningslinjer og vedtak gjort i Norsk Folkehjelps styre. Utvalget skal bidra til å styrke organisasjonens innsats på sitt fagområde gjennom tilrettelegging for lokal aktivitet. Utvalget utarbeider strategi for landsmøteperioden og årlige handlingsplaner for sitt fagområde før det legges frem for styret til godkjenning.

Utvalget består av:

Leder

To nestledere

To vara

Leder i Sentralt Ungdomsutvalg Sanitet (SUS) tiltrer med fulle rettigheter

Oppnevnte funksjoner tiltrer med tale og forslagsrett

Sentralt Sanitetsutvalg velges av representantskapsmøtet for to år av gangen med mulighet for forlengelse. Valg mellom landsmøteårene skjer dersom noen av utvalgsmedlemmene ønsker å tre av, eller dersom noen av lokallagene ber om det. Vararepresentantene skal holdes orientert om SSUs arbeid i slik grad at de kan tiltre utvalget på kort varsel dersom utvalgsmedlemmer må fratre.

Oppnevnte funksjoner

Nasjonal beredskapsleder - oppnevnes årlig av Sentralt Sanitetsutvalg

Nasjonal instruktørleder – oppnevnes årlig av Sentralt Sanitetsutvalg

Andre funksjoner etter behov - oppnevnes årlig av Sentralt Sanitetsutvalg

2.2.2 Faggruppe beredskap

Ledes av nasjonal beredskapsleder (NBL) og består av nestkommanderende NBL og tolv utnevnte beredskapsledere politidistrikt (hvorav seks innehar funksjon som regional beredskapskoordinator). Faggruppen ivaretar operative rutiner, kontakt overfor oppdragsgiver, erfaringsoverføring i samband med aksjoner og generelt beredskapsarbeid. Gruppen har oppgaver og myndighet som beskrevet i de ulike direktiver.

2.2.3 Enhet for førstehjelp og redningstjeneste

Administrasjonens rådgivere innenfor fagfeltet førstehjelp og redningstjeneste deltar i utvalgsarbeidet som et rådgivende og koordinerende organ. I tillegg innehar de sekretariatsfunksjonen for utvalget. Utvalgssekretær møter med tale og forslagsrett.

2.2.4 Fagkonferanse sanitet

Sentralt Sanitetsutvalg har ansvaret for å gjennomføre årlig fagkonferanse sanitet. Fagkonferanse Sanitet skal bidra til økt aktivitet og fagkunnskap innenfor sanitetens fagområder. Innhold og tidspunkt for fagkonferansen skal bestemmes av Sentralt Sanitetsutvalg i samråd med Sentralt Ungdomsutvalg sanitet.

2.2.5 Representantskapsmøte for Norsk Folkehjelp Sanitet

Hvert andre år innkalles det til representantskapsmøte. Representantskapsmøtet består av Sentralt Sanitetsutvalg og inntil to delegater fra hvert lokallag. Representantskapsmøtet innkalles med minst to måneders varsel. Forslag til behandling må være sendt Sentralt Sanitetsutvalg minst fire uker før møtet. Endelige sakspapirer skal sendes delegatene senest to uker før møtet.

Representantskapsmøtet skal behandle:

- a) Dagsorden og fullmakter
 - b) Årsberetning for landsmøteperioden det året det er landsmøte
 - c) Innkomne forslag
 - d) Retningslinjer for Norsk Folkehjelp Sanitet
 - e) Behandling av landsmøtesaker det året det er landsmøte
 - f) Valg av Sentralt Sanitetsutvalg etter innstilling fra valgkomiteen
 - g) Velge seks delegater med seks vararepresentanter i nummerert rekkefølge det året det er landsmøte.
 - h) Valg av valgkomité
- Norsk Folkehjelps styre kan ha observatørplass med tale og forslagsrett på representantskapsmøtet.

2.3 Regional organisering og aktivitet

Regionene har ikke sanitetsutvalg. Sanitetsgrupper innenfor en region kan velge å organisere seg i et regionalt samarbeidsorgan for å ivareta opplæring og felles utfordringer. Alternativt kan lagene be regionsstyret om å oppnevne fagfunksjoner de finner hensiktsmessig. Disse fagfunksjonene kan ha et koordinerende ansvar, eksempelvis regional kurskoordinator.

2.3.1 Beredskapsleder Politidistrikt

Beredskapsleder i hvert politidistrikt (BLPD) oppnevnes av SSU og Nasjonal beredskapsleder sammen. Det anbefales samtidig at man henter inn innspill fra lokallagene i hvert politidistrikt, samt regionstyrene, med tanke på hvem som bør ivareta funksjonen.

Ansvarsområder:

1. Kontakt med oppdragsgivere
 - a. Minimum et årlig møte med politidistriktet
 - b. Dersom aktuelt, kontakt med AMK
 - c. Oppdatere oppdragsgivere ved endring i varslingsnummer og beredskapsstatus
2. Holde kontakt med FORF organisasjoner i eget politidistrikt og være Norsk Folkehjelps kontaktperson for frivilliges representant til LRS
3. Ressursoversikt
 - a. Holde seg oppdatert på hvilke ressurser Norsk Folkehjelp har tilgjengelig i politi distriktet
 - b. Ha oversikt over varslingsinformasjon til lokallag i Norsk Folkehjelp som har beredskap i eget politidistrikt
4. Alarmmottak – ved behov organisere alarmmottak i eget politidistrikt
5. Aksjonsrapportering – melde inn aksjoner i eget distrikt til Regional Beredskapskoordinator og Nasjonal Beredskapsleder
6. Alvorlig hendelse: BLPD har ansvar for å håndtere Direktiv for krisehåndtering. Vedkommende rapporterer da direkte uten opphold direkte til Nasjonal Beredskapsleder.

2.3.2 Regional Beredskapskoordinator

I hver av Norsk Folkehjelps regioner utpekes en av BLPD til Regional beredskapskoordinator.

Ansvarsområder:

1. Samordning:
 - a. Samordne informasjon fra politidistriktene i regionen.
 - b. Rapportere varslingsinformasjon og beredskapsstatus for grupper og politidistrikter til Nasjonal Beredskapsleder
2. Alarmmottak: Overordnet ansvar for at Norsk Folkehjelp til en hver tid har et fungerende alarmmottak i hvert enkelt politidistrikt. Dette kan gjerne organiseres som et felles regionalt alarmmottak.
3. Aksjonsrapportering:
 - a. Ansvar for at aksjoner i egen region rapporteres til Nasjonal Beredskapsleder
 - b. Ansvar for at refusjonsskjema blir skrevet etter endt aksjon

2.3.3 Regional aktivitet

Det forventes at Grunnkurs Instruksjon og Grunnkurs Ledelse gjennomføres hvert år. I samarbeid med lokale sanitetsgrupper og regionens instruktører skal det sørges for at utdanningstiltak gjennomføres etter planene og i tråd med den til enhver tid gjeldende utdanningsplan. Det bør arrangeres regionale aktivitetskonferanser med representasjon fra de lokale sanitetsgruppene. Styret i regionen kan ta initiativ til dannelse av nye sanitetsgrupper i samarbeid med det aktuelle lokale laget.

2.4 Lokal organisering og aktivitet

Lokalt er saniteten organisert med enten et lokalt sanitetsutvalg (LSU), eller en lokal sanitetsleder. Sanitetsleder tiltrer styret med fulle rettigheter. Styret skal oppnevne en person som løser oppgaven som lokal beredskapsleder. Dette kan være en selvstendig funksjon eller en oppgave som ivaretas av for eksempel sanitetslederen.

Mannskaper i en lokal sanitetsgruppe organiseres ut fra lokale forhold. En hovedregel er at man har ansvarlige ledere eller nøkkelpersoner som ivaretar virksomhet av ulike typer, som for eksempel:

- Beredskapsambulanse
- Sjøberedskap
- Skredberedskap
- Depot
- Transportbiler/kjøretøy
- Opplæring
- Vaktleder
- Andre etter behov

Ansvarsområde lokallagets styre/lokalt sanitetsutvalg:

1. Ansvar for den daglige driften av saniteten lokalt.
2. Holde best mulig kontakt med myndighetene (politidistrikt / lensmannskontor) og gjøre sine beredskapsplaner kjent for disse. I tillegg skal det jobbes for at gruppa får et godt samarbeid med andre deltakende parter innen redningstjenesten.
3. Ansvar for at medlemmene får sin utdanning etter den til enhver tid gjeldende utdanningsplan (lokale kurs). I tillegg skal de påse at saniteten gjennomfører det nødvendige antall øvelser, samt andre aktiviteter som styrker fellesskapet i gruppa.
4. Til enhver tid sørge for oppdaterte beredskapsplaner i gruppa.
5. Sørge for system for mottak av henvendelser fra oppdragsgivere. Ved mottak av alarm umiddelbart varsle Beredskapsleder Politidistrikt

2.4.1 Sanitetsungdom

Årsmøte velger lokal ungdomsleder og voksenleder. Ungdomsleder eller voksenleder skal være representert med fulle rettigheter i lokallagstyret. Det skal være ungdomslederen som har rettighetene i styret så lenge denne har mulighet til å stille. Lokallaget plikter å innhente avgrenset politiattest fra medlemmer og tillitsvalgte som er i jevnlig kontakt med barn og unge under 18 år, og som står i posisjon til å bygge et tillitsforhold (jmf. Vedtektenes §8.1). Se for øvrig vedtektene og retningslinjer for sanitetsungdom.

2.5 Operativ organisering

Nasjonal beredskapsleder har et overordnet ansvar for Norsk Folkehjelp sanitets totale beredskap. Beredskapsleder politidistrikt og lokal beredskapsleder har ansvar for henholdsvis beredskapen i politidistriktet og beredskapen i sin respektive sanitetsgruppe. Beredskapsleder har øverste operative myndighet på sitt nivå. Med en lederoppgave følger det ansvar og forpliktelser. Lederes myndighet reguleres gjennom direktivene og de til enhver tids gjeldende mandat og instruksjer.

2.5.1 Operativ leder

Operativ leder er en funksjon som etableres ved redningsinnsats. Funksjonen pekes ut enten av vaktleder eller beredskapsleder. Operativ leder har ansvaret for NFS sin innsats i en gitt redningsaksjon. Internt rapporterer operativ leder til beredskapsleder. På skadestedet eller i søksområdet rapporterer operativ leder til politiets innsatsleder, eller den fagleder man blir satt til å bistå.

2.5.2 Lagleder

Lagleder er en funksjon som etableres ved redningsinnsats når det er behov for det. Funksjonen pekes ut av operativ leder. Lagleder leder en gruppe mannskaper i innsats. Lagleder rapporterer til operativ leder. Det kan oppnevnes andre funksjoner, både administrative og operative, der dette er naturlig og påkrevet. Dette kan for eksempel være depotleder, transportleder eller skredleder.

2.5.3 Utdanning av ledere i Norsk Folkehjelp Sanitet

Norsk Folkehjelp Sanitet stiller formelle opplæringskrav til sine ledere. Disse er:

Operativ leder – Lederkurs operativ ledelse

Lagleder – Grunnkurs lederskap

Skredleder – Skredlederkurs

Annen utdanning eller bred erfaring innenfor fagområdene kan godkjennes etter søknad. Søknaden rettes til enhet for førstehjelp og redningstjeneste, som kan innstille til godkjenning. Vedtak om godkjenning fattes av SSU.

3.0 Direktiv for uniformering

3.1 Generelt om direktivet

3.1.1 Rett til å bære uniform

Rett til å bære sanitetens uniform har mannskaper som er autorisert førstehjelper og/eller redningsmannskap i Norsk Folkehjelp Sanitet, heretter NFS. Dette innebærer også at vedkommende er over 18 år.

Uniform kan kun nyttes når man er i sanitetens tjeneste. Det er ikke tillatt å forandre uniformseffekter, eller sette disse sammen på annen måte enn slik reglementet foreskriver.

3.1.2 Fremtoning

Når du bærer uniformen er du vårt ansikt utad. Uniformen skal være hel og ren, knapper skal være kneppet, glidelåser lukket, lommene skal ikke være overlesset og innholdet skal ikke stikke ut.

Det er ikke tillatt å kombinere vår uniform med uniformseffekter fra andre virksomheter. Uniformen skal bæres komplett, dvs. minimum overdel og underdel tilhørende uniformen. Det tillates altså ikke bruk av enkeltplagg i kombinasjon med sivilt tøy.

De ulike bestanddelene i uniformen skal være av den kvalitet og utforming som er godkjent av Sentralt Sanitetsutvalg. Uniformen bestilles gjennom Norsk Folkehjelp Produkt og undervisning.

Det er ikke tillatt å nyte rusmidler iført uniform. Røyking skal skje skjermet fra publikum og pasienter.

Verneutstyr kan benyttes utenpå uniform når dette er påkrevet, eksempler på dette er hjelm og redningsvest.

Bruk av verneutstyr er omhandlet i direktiv for sikkerhet i NFS.

3.2 Aksjonsantrekk

Under søk- og redningsaksjoner skal antrekket være hensiktsmessig i forhold til den aktuelle innsatsen, og uniform skal fortrinnsvis benyttes. Dersom det er spesielle forhold som tilsier det kan uniformen suppleres/ kombineres med sivilt tøy som går i samme fargetoner som uniformen. Markeringsvest skal benyttes utenpå uniform ved oppdrag som krever økt synlighet, f.eks. ferdsel langs vei, og dersom man ikke bruker uniformens ytterjakker.

Et alternativ til uniform er å bruke sivilt tøy i nøytrale farger med godkjent Norsk Folkehjelp markeringsvest utenpå.

3.3 Tjenesteantrekk

Under tjenester og oppdrag for Norsk Folkehjelp Sanitet skal mannskaper uniformere seg. Det er ikke tillatt at ulike uniformseffekter kombineres med sivilt tøy. Hvis mannskapet ikke har en fullverdig uniform skal markeringsvest benyttes sammen med sivilt tøy. Mannskap under opplæring kan bruke vest med påskrift "Under opplæring".

3.4 Ungdom

Sanitetsungdom skal bruke egen markeringsvest merket "Sanitetsungdom" når de deltar på aktiviteter og tjenester. Det benyttes egnet tøy til tjenesten i forhold til vær og type tjeneste. Profiltøy som t-skjorte og fleeegenser anbefales brukt sammen med markeringsvesten. Som benklær benyttes egnet bukse som er relativt nøytral i utseende. Joggebukser og lignende tillates ikke på tjenester.

3.5 Uniformen

Sanitetens grunnuniform består av følgende kolleksjon godkjent av SSU og formidlet gjennom Produkt og Undervisning:

3.5.1 Overdel

Sort t-skjorte (teknisk skjorte)
Sort piquetskjorte
Sort fleeejakke
Oransje softshelljakke
Oransje/ sort teknisk ytterjakke Helly Tech

3.5.2 Benklær og skotøy

Mørk grå/sort softshellbukse
Sort teknisk bukse Helly Tech
Mørke sko egnet for oppdraget. Ved aksjoner i terreng vektlegges skotøyets egnethet fremfor farge.

3.5.3 Hodeplagg

Som hodeplagg benyttes godkjent lue tilhørende uniformen eller egnet hodeplagg i uniformens farger.

3.5.4 Uniformslettelse

Under ekstreme værforhold eller avvikende tjenester kan tjenesteleder gi lettelse i uniformering, som bruk av mørk shorts. Det er da tjenesteleders ansvar å sørge for at organisasjonen likevel representeres på en god måte og at direktivene fravikes i så liten grad som mulig.

3.6 Representasjonsantrekk

Uniform bør benyttes til representasjon der det er viktig å vise frem organisasjonen, slik som møtevirksomhet og pressefremmøte. Ved representasjonsoppdrag av mer høytidelig art skal pent tøy nyttes sammen med organisasjonens nål på venstre side av brystet.

3.7 Beredskapsambulanse

Hovedregel for grupper med beredskapsambulanse er at vanlig uniform skal benyttes. Det åpnes imidlertid for at egen ambulanseuniform kan benyttes i ambulansetjeneste der dette ansees som hensiktsmessig. Alle som jobber i et ambulanseteam skal være likt uniformert. Ambulanseunifor-

men kan kun benyttes i faktisk ambulansetjeneste, og det godtas ikke at mannskapene bruker denne i annen tjeneste for Norsk Folkehjelp Sanitet. Krav til utforming av disse uniformene er vedtatt i SSU møte 6-2014, og avvik fra vedtaket godtas ikke.

Ambulanser skal være utstyrt med egen markeringsvest som oppfyller kravene i EN - 471 fareklasse 2 for opptræden med behov for økt synbarhet. Denne nyttes kun ved slik innsats.

3.8 Instruktørantrekk

Instruktører som er godkjente mannskaper kan benytte uniform. Instruktører som underviser for NFS skal ha synlig merking med logo/profileringstøy, fortrinnsvis grønn T-skjorte merket med logo og tekst: Instruktør.

3.9 Ledermerking

Autorisert operativ leder benytter vest merket operativ leder. Tjenesteleder benytter vest merket "Leder".

3.10 Øvelser

Under øvelser følges uniformsdirektivet som under aksjoner. Observatører til øvelsen kan benytte blå refleksvest merket "Observatør".

3.11 Annen merking

Distinksjoner eller annen avvikende merking er ikke tillatt.

3.12 Navnstripe

Uniformen har felt til navnstripe. Disse skal utformes med hvit tekst på svart bakgrunn, "første bokstav i fornavn punktum etternavn". Font og bokstavstørrelse formidles fra SSU, og navnstriperne bestilles gjennom Produkt og Undervisning.

4.0 Direktiv for sambandstjeneste

4.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver forhold knyttet til konsesjonsbestemmelser, radioidentitet og anropsnummer, ekspedisjonsforskrifter for samband, bruk av sambands-KO, sambandsdisiplin, telefoni og Nødnett

4.2 Anropsnavn

Operativ leder for Norsk Folkehjelps innsats bestemmer hensiktsmessige anropsnavn på lag i innsats.

Man kan benytte:

- Radioens identitet / anropsnummer
- Navn på innsatslag (lag 1, lag 2 etc.)
- Navn på innsatslag ved hjelp av det fonetiske alfabet (Alfa, Bravo osv.)

Ved sanitetstjenester kan man også benytte postnavn hvis det er etablert flere enn to poster.

4.3 Ekspedisjonsforskrifter for radiosamband

For å få et effektivt radiosamband er det flere faktorer som spiller inn, bl.a. riktig bruk av utstyret og gode sambandsprosedyrer.

Forskriftene i "Temahefte samband" (primært for VHF) og "Sambandsreglement for Norsk Folkehjelp" for bruk av Nødnett beskriver hvordan muntlig kontakt med andre radioenheter skal foregå, herunder hvordan man svarer, hvilke uttrykk som skal benyttes, i hvilken grad man kan bruke forkortelser etc. Hensikten er å danne et mest mulig ensartet system for radiosamtaler, samt unngå forvirring og misforståelser. For å redusere sendetiden mest mulig bør en tenke gjennom det viktigste i innholdet, eventuelt skrive ned meldingen før sendingen starter. Meldinger skal være korte og lettfattelige. Bruk av faste ekspedisjonsord og uttrykk gjør dette mulig.

For ikke å forstyrre pågående trafikk på sambandet, skal man alltid lytte før sending! Følgende må unngås:

- Avvik fra forskriftene
- Private samtaler
- Personopplysninger
- Overdreven bruk av samband
- Krenkende, upassende eller uanstendig språk

4.4 Bruk av sambands- KO

Ved bruk av sambands- KO er det denne som har ansvaret for driften av sambandsnettets og for at sambandsnettets holder seg til gjeldende forskrifter. Lederstasjonen skal gripe inn ved uregelmessigheter.

Sambands- KO er overordnet alle andre radiostasjoner. Dens ordrer og anvisninger skal etterkommes øyeblikkelig uten diskusjon. Det er sambands- KO sin oppgave å dirigere trafikken og samtlige meldinger skal sendes gjennom denne (dirigert nett), dersom ikke annet er avtalt.

4.5 Krav til sambandstjeneste

4.5.1 Sambands- KO:

- Skal alltid føre sambandslogg over all radiotrafikk.
- Skal skrive ned alle hendelser som har tilknytning til sambandstjenesten
- Føre sambandsdiagram som viser hvem som leder sambandsnettets og hvilke samband

som til enhver tid er på nett.

4.5.2 Sambandsdisiplin

All sambandstrafikk skal skje disiplinert og med presise meldinger. Alt mannskap skal forholde seg til gjeldende retningslinjer og taushetserklæring. Utveksling av sensitiv informasjon, som for eksempel personopplysninger, informasjon om funn, savnedes tilstand, funnsted, sporfunn etc. skal formidles over mobiltelefon eller nødnett hvis dette er mulig.

4.6 Samband under aksjon

- Under aksjon bør søkelag være utstyrt med to stk samband med ekstra batteri
- Dersom man bruker gateway/ repeater skal dennes posisjon være kjent for alle involverte parter.
- Mobiltelefonnummer til alle mannskap i søkelaget skal være kjent i KO. Gjelder også eksterne mannskap.
- Nødnett skal være det foretrukne sambandet der dette er mulig.

4.7 De ulike typer samband og bruksområder

4.7.1 Satellitt-telefon

Fortsatt i dag er det steder der man blant annet på grunn av topografi, ikke kan benytte vanlig sambandsutstyr, Nødnett eller mobiltelefoner. Det kan her være hensiktsmessig å benytte seg av satellitt-telefon.

4.7.2 Maritim mobil VHF

Ved bruk av maritim mobil VHF gjelder følgende:

Bruker skal inneha nødvendige kompetanse/kursing/sertifikat for bruk av slikt utstyr

4.8 Nødnett

4.8.1 Generelt om Nødnett

Nødnett er den norske betegnelsen på det nye landsdekkende radiosambandet for nødetatene og andre beredskapsbrukere. Det bruker TETRA digital teknologi med talesamband med talegrupper og direkteanrop som det primære, og har mulighet for noe begrenset overføring av data i form av tekstmeldinger og statusmeldinger

4.8.2 Sambandsreglement

Sambandsreglementet for felles Nødnett er delt inn i tre nivåer:

1. Felles sambandsreglement for nødetatene og andre beredskapsbrukere (nivå 1). Forvaltes av Politidirektoratet.
2. Reglement for sambandstjenesten i FORF-organisasjoner (nivå 2)
3. Sambandsreglement for Norsk Folkehjelp Sanitet med vedlegg (nivå 3). Forvaltes av SSU.

4.8.3 Fagleder samband i Norsk Folkehjelp

Fagleder samband er en sentralt oppnevnt funksjon i Norsk Folkehjelp Sanitet underlagt SSU.

Fagleder samband skal utarbeide kontrollrutiner, herunder utføre inspeksjoner, for å sikre at sambandsutstyret er operativt og virker etter sin hensikt, han skal også påse at vedlikehold blir utført og ha oversikt over hvor utstyret er plassert. Fagleder samband skal ha en fast stedfortreder. Fagleder samband skal være primært kontaktpunkt mot andre organisasjoner i saker som gjelder Nødnett.

Fagleder samband har ansvar for kontakt opp mot Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK) og BDO.

4.8.4 Regional sambandsleder

Regional sambandsleder er ansvarlig for å ha oversikt over materiell i sin region, hvilket utstyr som er tilgjengelig, hvor det er plassert og driftsstatus på dette. Regional sambandsleder skal også påse at utstyret blir vedlikeholdt på en tilfredsstillende måte i de lokale lag. Regional sambandsleder oppnevnes av Fagleder Samband i samarbeid med Nasjonal Beredskapsleder etter innspill fra regionen.

4.8.5 Lokal sambandsleder

Lokal sambandsleder er ansvarlig for å ha oversikt over materiell i sin lokale sanitetsgruppe, hvilket utstyr som er tilgjengelig, hvor det er plassert og driftsstatus på dette. Videre skal lokal sambandsleder føre oversikt over hvem som har opplæring og er autorisert til å bruke Nødnett i sin lokale gruppe og hvem som har godkjent status som instruktører og superbrukere. Lokal sambandsleder skal også påse at utstyret blir vedlikeholdt på en tilfredsstillende måte i de lokale ledd i sin organisasjon i henhold til gjeldende rutiner. Når det gjennomføres opplæring skal lokal sambandsleder oppdatere regional sambandsleder med hvem som er autorisert til å bruke Nødnett så snart opplæringen er fullført. Lokal sambandsleder skal også oppdatere regional sambandsleder ved endringer i utstyr eller driftsstatus på dette. Lokal sambandsleder oppnevnes av lokallagets styre.

Regional sambandsleder skal varsles uten opphold dersom terminaler blir stjålet eller kommer på avveier, for å sikre sperring av disse

4.8.6 Opplæring i bruk av radioterminaler

For å sikre en effektiv og ensartet sambandstjeneste i Nødnett er det et krav fra DNK at alle som skal bruke radioterminaler i Nødnett skal ha gjennomført og bestått sluttbrukerkurset utarbeidet av DNK. Det gjøres ingen unntak for dette. Opplæringen skal gjennomføres av godkjente superbrukere/instruktører, og opplæringen skal dokumenteres lokalt, regionalt og sentralt. Alle lag er pålagt å ha lokal instruktør for å ha sine terminaler. Det er instruktører for det respektive kurset som har ansvar for å innrapportere nye sluttbrukere til sentralt arkiv i Norsk Folkehjelp. Dette arkivet er det Nasjonal Sambandsleder som har ansvaret for, sammen med administrasjonen. Innmeldingen skal skje via eget skjema til e-post: ssu.samband@npaid.org Det tildeles kursbevis for gjennomført opplæring.

4.8.7 Internkontroll

Norsk Folkehjelp sentralt tegner abonnementsavtale med DNK. Norsk Folkehjelp Sanitets Fagleder Samband har ansvar for å utarbeide, innføre og oppdatere regelverket for sambandstjenesten i NFS. Det er etablert rutiner på nasjonalt og regionalt nivå for å sikre god internkontroll.

Den enkelte bruker har ansvar for at utstyr knyttet til Nødnett brukes, oppbevares og behandles i tråd med gjeldene regelverk og prosedyrer. Brukerne skal rapportere feil og avvik i henhold til Norsk Folkehjelp Sanitets rutine for dette.

5.0 Direktiv for utdanning

5.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver formelle forhold rundt utdanning, samt organisering av instruktørtjenesten.

Norsk Folkehjelp har et viktig samfunnsoppdrag knyttet til ulike typer førsteinnsats. Dette gjelder innsats under førstehjelpstjenester og redningsoppdrag vi er ute på. Kvaliteten på det vi som organisasjon kan yte overfor pasienten avhenger av at vi har en så god og kvalitetssikret utdanning som mulig. Det krever at instruktørene våre er faglig dyktige både i metode og fagene det skal undervises i.

5.2 Lederansvar

5.2.1 Regionalt

Det forventes at Grunnkurs Instruksjon og Grunnkurs Ledelse gjennomføres hvert år. Regionen skal i samarbeid med lokale sanitetsgrupper og regionens instruktører sørge for at utdanningstiltak gjennomføres i tråd med den til enhver tid gjeldende utdanningsplan.

5.2.2 Lokalt

Det er styret, i samarbeid med sanitetsleder/sanitetsutvalget, som har ansvaret for at medlemmene får sin utdanning etter den til enhver tid gjeldende utdanningsplan. Jfr. mandat for Norsk Folkehjelp Sanitet.

5.3 Lokal instruktørleder sine oppgaver

- I lag der det er naturlig å ha lokal instruktørleder på grunn av lagets størrelse eller antall instruktører, oppnevnes denne av laget med virketid på ett år av gangen.
- Lokal instruktørleder har ansvar for at instruktører i eget lag får tilbud om oppdateringer og kurs.
- Lokal instruktørleder skal være godkjent instruktør i Norsk Folkehjelp Sanitet.

5.4 Instruktørtjenesten

5.4.1 Generelt

Mer utfyllende retningslinjer for instruktørtjenesten finnes i utdanningsplanen.

Mål for Instruktørtjenesten i Norsk Folkehjelp Sanitet:

- Instruktøren skal ha gode kunnskaper, ferdigheter og holdninger, og bidra til å overføre disse egenskapene til de vedkommende underviser.
- Instruktørene skal undervise i henhold til gjeldende utdanningsplan.
- Instruktørene skal følge gjeldende retningslinjer for uniformering.

Instruktørens tilknytning til organisasjonen

- Instruktøren må ha gyldig medlemskap og være administrativt tilknyttet lokallag/region på hjemstedet.
- Instruktørens framferd og holdninger skal være i tråd med organisasjonens etiske retningslinjer, prinsipper og vedtekter.
- Instruktørgodkjennelsen kan trekkes tilbake av SSU dersom direktiv for utdanning og utdanningsplaner ikke overholdes eller andre særskilte grunner foreligger.

5.4.2 Godkjenning av instruktør og krav til undervisningsaktivitet

Godkjent instruktør kan undervise innenfor det spesifikke fagområde han/hun har godkjenning i.

Varighet av godkjenning som instruktør:

- Regodkjenning som instruktør i NFS har som forutsetning at instruktøren er faglig og pedagogisk oppdatert.
- Instruktøren skal i løpet av godkjenningsperioden (3 år) gjennomføre minst 30 timer selvstendig undervisning. Minimum 15 av disse timene må være innenfor fagområdet vedkommende er instruktør i. Regodkjenningen skjer på grunnlag av årlig innrapporteringer til kurskontoret.
- Dersom instruktøren ikke får gjennomført kursaktivitet i godkjenningsperioden (3 år) og selv ikke kan lastes for dette, skal instruktøren rapportere dette til kurskontoret i god tid før godkjenningsperioden går ut. Lokale lag eller region skal bekrefte de forhold som ligger til grunn for manglende aktivitet.
- Instruktører skal være disponible for organisasjonen, og avholde minimum 5 timer undervisning per år for sitt lokallag, region eller sentralledet.
- Dersom dette direktiv ikke overholdes, vil man miste sin instruktørstatus i NFS.

5.4.3 Permisjon fra instruktørtjenesten

- Søknad om permisjon skal skje skriftlig og rettes til SSU som har det faglige ansvaret. Søknaden sendes kurskontoret med spesifisert begrunnelse.
- Grunn for å søke om permisjon kan være familiære forhold, utdanning, arbeid eller sykdom.
- Permisjon gis normalt ikke for mer enn 2 år sammenhengende.
- Instruktøren skal selv sørge for å holde seg faglig og pedagogisk oppdatert i permisjonstiden og kunne dokumentere dette.
- Lokallaget bør uttale seg, og skal være orientert i saker om permisjon fra instruktørtjenesten.

Instruktører som har vært ute av sin instruktørgjerning i mer enn tre år må søke Sentralt Sanitetsutvalg om å få gjenopptatt sin instruktørstatus. SSU foretar en individuell vurdering ut fra den enkelte søkers fagkompetanse, undervisningskompetanse, oppdateringer og lignende. Ut fra vurderingen som SSU foretar, kan søker bli pålagt å ta oppdateringer for å kunne få tilbake sin tidligere instruktørstatus. Søknad om gjenopptaking av instruktørstatus skal sendes kurskontoret med vedlagt dokumentasjon.

5.4.4 Direktegodkjenning som instruktør

Mannskap med relevant eller tilsvarende kompetanse kan søke om å bli direktegodkjent som instruktør.

SSU foretar en individuell vurdering ut fra den enkelte søkers godkjenninger fra andre organisasjoner, arbeidslivet, utdanning og referanser. Etter SSUs vurdering kan søker bli pålagt å ta enkelte kurs og prøver. Eventuelt kan søker gå gjennom en aspirantperiode for å få direktegodkjenning. Søknad om direktegodkjenning skal sendes kurskontoret med vedlagt dokumentasjon.

5.5 Kompetansekrav for de som skal lære opp nye instruktører

Instruktøren skal være godkjent instruktør på det nivået vedkommende skal undervise i.

5.5.1 Instruktør grunnkurs instruksjon

- Minst to års instruktørerfaring og minimum vært hjelpeinstruktør på et tidligere grunnkurs instruksjon. Fortrinnsvis benyttes instruktører som har deltatt som hjelpeinstruktør/instruktør ved sentrale instruktørkurs de siste fem årene.
- For fagområde førstehjelp må kursansvarlig være hovedinstruktør i NGF.
- I tillegg skal instruktøren holde seg faglig oppdatert i sitt fagområde.

5.6 Lønnet undervisning

Instruktøren skal som en hovedregel ikke motta lønn for interne kursoppdrag lokalt eller regionalt i Norsk Folkehjelp Sanitet (Støtte fra AOF eller andre steder kommer ikke inn under dette). Det må allikevel være rimelig at faktiske utgifter for instruktøren dekkes av kursarrangør.

Eksterne kursoppdrag skal uten unntak administreres via organisasjonen på lokalt-, regionalt - eller sentralt nivå.

Inntekt fra eksterne kursoppdrag skal fordeles mellom de respektive organisasjonsledd og instruktøren på en slik måte at lokallaget alltid mottar hoveddelen av inntekten. Undervisning som instruktører foretar for egen arbeidsgiver og sentrale kurs kommer ikke inn under denne kategorien av lønnet arbeid.

5.7 Rapportering

All undervisning i regi av Norsk Folkehjelp Sanitet skal rapporteres til kurskontoret. Det vil si at i tillegg til ordinær kursvirksomhet skal også undervisning på temakvelder, i forbindelse med øvelser, informasjonsmøter o.l. rapporteres.

Rapportering av kurs skal gjøres gjennom det systemet som til enhver tid er gjort gjeldende. Instruktører som også underviser for andre enn Norsk Folkehjelp Sanitet skal rapportere dette for å vise at de har undervisningsaktivitet. Det skal framgå av kursrapport skjemaet hvem som er oppdragsgiver og hva man har undervist i.

Instruktørene, som er fast ansatt i andre organisasjoner, bedrifter eller virksomheter hvor vedkommende driver fast med opplæring innen fagområdet, kan på bakgrunn av dette få fornyet sin instruktørstatus ved å rapportere sitt ansettelsesforhold. Forholdet må bekreftes hvert 3. år med undervisningens omfang og undervisningens art.

Innrapportering skal skje hvert år innen 31.12. til kurskontoret og med kopi til det lokale lag og eventuell regional instruktørleder. Instruktøren er selv ansvarlig for innrapportering samt oppfølging av instruktørstatusens gyldighet.

Innrapportering skal foretas av alle instruktører som har undervisningsaktivitet på vegne av Norsk Folkehjelp Sanitet.

5.8 Konkurrerende virksomhet

Organisasjonen har betalt instruktørenes utdanning. Det aksepteres derfor ikke at instruktører starter egen kommersiell konkurrerende virksomhet innenfor kursalg der instruktøren benytter seg av organisasjonens navn, logo, goodwill, nettverk og utstyr. Brudd vil anses som illojalt overfor Norsk Folkehjelp, og kan føre til at instruktøren kan miste sin instruktørstatus, og til sanksjoner etter vedtektenes §6 ved grove brudd.

5.9 Prøver, utdanningsplaner og moduler

Sentralt sanitetsutvalg har ansvar for oppdatering av prøver og moduler innenfor sitt fagområde og at disse blir formidlet til kurskontoret. Kurskontoret har ansvar for å kommunisere disse videre til instruktørene. Ansvar for innhold i utdanningsplanen ligger hos Sentralt Sanitetsutvalg. Planer for revisjon av moduler og fordeling av ansvar og oppgaver er beskrevet i utdanningsplanen. For utdanningsplan, se utdanningsplan for Norsk Folkehjelp Sanitet.

5.10 Autorisasjon

5.10.1 Autorisert førstehjelper

En autorisert førstehjelper er en som har gjennomført kurs på kvalifisert nivå førstehjelp og fylt 18 år. Vedkommende har bestått teoretisk og praktisk prøve i henhold til enhver tid gjeldende utdanningsplan. Personer med ekstern kompetanse kan gis autorisasjon etter bestått prøve.

5.10.2 Autorisasjon som søk- og redningsmannskap

Autorisasjon følger av bestått organisasjonens kurs innen både søk og redning og kvalifisert nivå førstehjelp, samt at mannskapet må være fylt 18 år.

Før deltakelse på kurs innen søk og redning må man ha bestått den fysiske testen og orienteringsprøven. Den fysiske testen kombineres med orienteringsprøven og gjennomføres i forkant av kurset. Kravene er nærmere beskrevet i utdanningsplanen for kurset.

Personer med ekstern kompetanse/realkompetanse kan gis autorisasjon etter bestått prøve.

5.10.3 Autorisasjon som lagleder

Autorisasjon følger av gjennomført søk og redningsutdanning, samt grunnkurs lederskap. Vedkommende må oppfylle de generelle kravene til ledere i Norsk Folkehjelp Sanitet. I tillegg må vedkommende minimum ha førstehjelpsutdanning på kvalifisert nivå. Vedkommende må være i god fysisk form.

5.10.4 Autorisasjon for sanitetsungdom

Sanitetsungdom som består kurs, enten førstehjelp eller søk og redning, det året de fyller 17 år oppfyller krav til autorisasjon når de fyller 18 år. For de øvrige kreves det regodkjenning på grunnlag av bestått teoretisk og praktisk prøve.

5.11 Regodkjenning av mannskap

5.11.1 Førstehjelper, mannskap for søk og redning

Regodkjenning av status skjer hvert 3. år på grunnlag av bestått teoretisk og praktisk prøve.

6.0 Direktiv for beredskapsarbeid

6.1 Generelt om direktivet

Alle operative ledd i saniteten skal arbeide aktivt med beredskapsplaner. Forutsetningene for en funksjonell beredskapsplan er:

- En analyse av lokalt behov og tilgjengelige ressurser
- En lokal prosess som involverer mannskap og eventuelle samarbeidspartnere
- Et enkelt og kortfattet planverk som benyttes jevnlig i øvelser og aksjoner
- Rutiner for kontinuerlig oppdatering og revisjon av planverket
- Samsvar mellom planverk, lokal utdanning og operativ utførelse

6.2 Oppbygging av beredskapsplanverk

En beredskapsplan består av følgende deler:

- Varslingsplan: Oversikt over mannskaper med telefonnummer
- Innsatsplan: Beskriver rutiner og spesielle forhold ved ulike aksjoner. Kan eventuelt formuleres som tiltakskort.
- Ressursplan: Beskriver organisasjonens ressurser
- Organisasjonsplan: Skisserer organisering av ulike typer innsats.

6.3 Utarbeidelse av planer

Planverk	Ansvar
Nasjonale planer	Nasjonal beredskapsleder
Politidistriktsplaner	Beredskapsleder politidistrikt
Lokale planer	Lokal beredskapsleder

6.3.1 Nasjonale planer

Nasjonalt skal Norsk Folkehjelp Sanitet ha følgende planverk:

- Samlet oversikt over politidistriktsplaner
- Innsatsplan for nasjonal katastrofe med innsats fra flere regioner
- Beredskapstiltak på overordnet nivå i NFS

6.3.2 Politidistriktsplaner

I hvert politidistrikt skal det foreligge et planverk som omfatter:

- Plan for alarmmottak
- Samordning av varslingsinformasjon for lokale grupper

Beredskapsleder politidistrikt har også ansvar for å veilede lokale sanitetsgrupper i utarbeidelsen av beredskapsplaner.

6.3.3 Lokale planer

Det utarbeides planer ut fra lokal beredskap. Minimum er:

- Varslingsplan med oversikt over mannskaper og telefonnummer
- Innsatsplaner/tiltakskort
- Oversikt over ressurser

6.4 Rapportering av beredskap

6.4.1 Rapportering internt i organisasjonen

Alle sanitetsgrupper i beredskap skal rapportere sin beredskap til Beredskapsleder politidistrikt. Beredskapsleder politidistrikt rapporterer varslingsinformasjon og beredskapsstatus for grupper/ politidistrikt til Nasjonal beredskapsleder og regional beredskapskoordinator. Rapportering skal skje årlig innen 1.mars. Store endringer i beredskap meldes omgående til overordnet ledd.

6.4.2 Rapportering eksternt i redningstjenesten

Beredskapsleder politidistrikt har ansvar for å melde inn Norsk Folkehjelp Sanitets beredskap i sitt område, herunder rapportering til:

- Politimester
- FORFs representant i LRS
- Medisinsk nødtelefon etter vurdering
- Andre samarbeidspartnere

Lokal sanitetsgruppe ivaretar kontakt med lokal politimyndighet og lokale samarbeidspartnere.

6.4.3 Rapportering av beredskap i forbindelse med stasjonert vakt

Se direktiv for stasjonert beredskap, herunder påsketjeneste.

7.0 Direktiv for sikkerhet

7.1 Generelt om direktivet

Direktivet tar for seg organisasjonens arbeid med sikkerhet

Norsk Folkehjelp Sanitet

7.2 Sikkerhet i alt vi gjør

Norsk Folkehjelp Sanitet, heretter NFS, skal i all virksomhet ha sikkerhet i fokus. Sikkerhet prioriteres foran alle andre hensyn. Mannskaper skal under ingen omstendighet utsettes for fare utover den risiko som tjenesten normalt innebærer.

7.3 Den enkeltes ansvar

Sikkerhet er ikke bare et lederansvar. Mannskapene har et selvstendig ansvar for å opptre slik at de ivaretar egen og andres sikkerhet.

7.4 Forebyggende og skadebegrensende strategi

For å forebygge farlige situasjoner skal sanitetsgruppene så langt det er mulig utarbeide enkle risikovurderinger for sin tjeneste. Dette gjelder også for førstehjelpstjenester, kurs, øvelser og annen aktivitet i sanitetsgruppen.

7.5 Risikoreduserende tiltak

En sanitetsgruppe skal planlegge sin redningsinnsats slik at man også planlegger for uforutsette hendelser, som for eksempel sambandsbrudd, motorhavari og lignende. Rutiner for håndtering av svikt skal være kjent hos alle i innsats. Normalt skal mannskap i innsats ha materiell og kompetanse til å mestre uforutsette hendelser innenfor rammen av hva man realistisk kan forvente i innsats.

7.6 Plikten til å hjelpe

Som mannskap har vi en plikt til å hjelpe mennesker i nød. Denne plikten innebærer likevel ikke at man skal sette seg selv eller annet redningspersonell i fare.

7.7 Plikten til å avbryte innsats

Når det foreligger overhengende fare for liv og helse er det den enkeltes plikt å treffe tiltak for å avverge fare. Dersom fortsatt innsats innebærer fare for liv og helse har leder/mannskap plikt til å avbryte innsats.

7.8 Plikten til å gjøre erfaringer kjent

Å jobbe med sikkerhet er en kontinuerlig prosess. I forbindelse med tjeneste og planarbeid vil man oppdage forbedringspotensial som vil ha betydning for sikkerheten. Det er et kollektivt ansvar å gjøre erfaringer kjent for organisasjonen.

Plikten til å gjøre erfaringer kjent vil innebære at man også synliggjør egne feilvurderinger. Åpenhet og ærlighet omkring nestenulykker har stor verdi og slik åpenhet skal møtes med respekt og takknemlighet av organisasjonen. Det vil være hensiktsmessig å bruke Hovedredningssentralens SAR-rapporteringsystem for å sikre at erfaringer dokumenteres og deles i organisasjonen.

Se for øvrig plan for håndtering av alvorlige hendelser. Alvorlige hendelser meldes i linje til Beredskapsleder Politidistrikt som rapporterer uten opphold direkte til NBL som evt. iverksetter tiltak. Jfr. Direktiv for krisehåndtering i Norsk Folkehjelp.

7.9 Spesielle forhold

Omhandler spesielle forhold som angår mannskapenes sikkerhet.

7.9.1 Værforhold

Utrustning og kompetanse skal tilpasses lokale forhold.

7.9.2 Terrengforhold

Mannskap i Norsk Folkehjelp Sanitet skal ikke utøve alpin bre/fjellredning uten særskilt godkjenning gitt av Sentralt Sanitetsutvalg.

7.9.3 Kjemisk helsefare

Norsk Folkehjelp Sanitet er ikke utrustet eller skolert til å gjøre innsats i situasjoner som innebærer kjemisk helsefare. Slik beredskap forutsetter utdanning og utstyr utover det som er normalt i organisasjonen.

7.9.4 Skogbrann/brannfare

NFS har ikke utrustning for å være langt fremme i et branntilfelle/skogbranntilfelle. Organisasjonen kan bidra i bakke linjer.

7.9.5 Urbane strøk, trafikkfare

Refleksvest med logo skal alltid nyttes, jfr. direktiv for uniformering. Eventuell bruk av lys og sperretjeneste skal vurderes.

7.10 Fare for vold mot innsatspersoner

Oppdrag som innebærer at man kan komme i kontakt med bevæpnede personer som er vurdert til å være en fare for seg selv og andre, faller utenfor rammen av vår beredskap. Slike oppdrag er politioppdrag.

7.11 Mannskapsavvik

Mannskap som opptrer slik at de truer sikkerheten til seg selv og andre mannskap skal umiddelbart korrigeres av leder. Dersom dette ikke fører frem skal vedkommende omgående tas ut av aktuell tjeneste. Erfaring med mannskap som ikke fungerer tilfredsstillende skal formidles til aktuelle ledere. Alvorlige avvik sendes skriftlig til Nasjonal beredskapsleder.

7.12 Spesifikke regler

For ulike typer tjeneste gjelder egne regler. Se den spesifikke tjeneste for mer informasjon om sikkerhetskrav.

7.12.1 Sikkerhet i forbindelse med tjenester

Momenter knyttet til dette er tatt inn i direktiv for sanitetsgrupper med førstehjelpsberedskap, her finnes beskrivelse av dimensjonering, krav til mannskap, smittevern/hygiene og materiell.

7.12.2 Sikkerhet i forbindelse med kurs og øving

Dette er tatt inn i utdanningsplanen der det er relevant. Øving er også beskrevet under de ulike operative direktivene.

7.12.3 Sikkerhet i forbindelse med søk etter savnet og redningsinnsats

Dette er beskrevet i Nasjonal veileder for redningstjenesten ved søk etter savnet på land, utgitt av

HRS i 2015. Se også direktiv for søk etter savnet.

8.0 Direktiv for varsling og respons

8.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver mottak av alarm til organisasjonen, de ulike alarmtypene, organisasjonens interne varslingskjede og aksjonsrapportering. Direktivet gjelder for alle typer beredskap for redningstjenesten.

Dersom det oppstår alvorlige eller uønskede hendelser under tjeneste for Norsk Folkehjelp, skal all varsling skje ihht. Direktiv for krisehåndtering.

8.2 Hvem kan rekvirere Norsk Folkehjelp Sanitet?

Det er i hovedsak lokal redningssentral og akuttmedisinsk kommunikasjonsentral (AMK) som varsler Norsk Folkehjelp Sanitet, heretter NFS. Dersom publikum tar direkte kontakt med NFS om et redningstilfelle skal vedkommende som mottar henvendelsen formidle dette videre til politi/AMK, som igjen kan rekvirere ressursen i NFS. Andre kan kalle ut NFS dersom det foreligger avtale om dette, eksempler kan være Hovedredningssentralen, lokalt brannvesen og kommunalt beredskapsråd. Dersom det er behov for umiddelbar innsats for å ivareta liv og helse kan alle ledere med operativ funksjon beslutte å igangsette aksjon, men politi/AMK skal varsles og konsulteres så snart dette er mulig. Politiet kan be NFS om bistand ved søk etter antatt omkomne.

8.3 Alarmtyper

For alle innsatser benytter vi følgende alarmtyper.

8.3.1 Forhåndsvarsling

Varsel til mannskaper om mulig aksjon. Ved mottak av forhåndsvarsling skal mannskap gjøre seg klar til innsats, finne frem utstyr og avvete nærmere ordre. Dersom det er naturlig kan man klargjøre for varsling og materiell.

8.3.2 Alarm

Den vanligste utkallingen. Det betyr at man møter klar til innsats så snart som mulig. Det er da lokale rutiner og møtepunkter for det enkelte laget som mottar anmodningen fra politi/AMK som gjelder.

8.3.3 Hurtig alarm

Denne alarmtypen forbeholdes aksjoner der man må ha særskilt rask innsats. Mannskap skal møte direkte på oppmøtested med nødvendig utstyr så raskt som mulig. Eksempler på slik innsats er skred, pasientoppdrag med akuttkriterier, søk etter savnet barn, søk etter person med kjent medisinsk tilstand.

8.3.4 Katastrofealarm

Som for hurtig alarm. Dersom mannskapet blir kjent med at det foreligger en katastrofesituasjon skal mannskapet gjøre seg klar for innsats. Dersom telefonnettet bryter sammen skal mannskaper som har Nødnetterminal skru på denne i regional aksjonstalegruppe og evt. søke til egne vaktlokaler.

8.4 Aksjon ved alarm

Ved mottak av alarm noteres følgende;

- Hva har skjedd
- Posisjon/veibeskrivelse
- Detaljer om redningstilfelle
- Ønskede ressurser
- Rutiner for rekontakt

8.5 Umiddelbare tiltak

Ved mottak av alarm iverksettes følgende

- Melding gis Beredskapsleder politidistrikt, som rapporterer videre
- Vurdering av hvilke ressurser man skal benytte, valg av alarmtype
- Utkalling av organisasjonens ressurser etter varslingsplan

8.6 Alarmtelefon

Det er beredskapsleder politidistrikt som til enhver tid skal sørge for at våre oppdragsgivere har korrekt kontaktinformasjon og telefonnummer til alarmtelefon. Det løses litt ulikt i de ulike regionene om det er en fysisk telefon eller en alarmsløyfe som varsles. De ulike politidistriktene har også litt ulike løsninger, om de varsler en og en eller i telefonkonferanse.

Hver sanitetsgruppe i beredskap skal ha en egen alarmtelefon, fortrinnsvis bør man også ha en løsning for bakvakt.

NB! Husk at bruk av telefon under aksjoner refunderes av HRS. Hold kontroll med bruken (antall minutter) og få dette med på skjema GP 1440 etter endt aksjon.

8.7 Varsling ved bruk av fellesvarsling

Dersom man varsler med bruk av fellesvarsling bør man også ha beredskap for å varsle ett og ett mannskap med telefonlister. NFS har avtale med Telemeny om bruk av deres alarm og varslingstjeneste. Sentralt Sanitetsutvalg anbefaler at lokale grupper inngår avtale med Telemeny for å benytte deres tjenester ved varsling.

8.8 Rutiner for aksjonsrapportering

8.8.1 SAR-rapport

Beredskapsleder politidistrikt er ansvarlig for at SAR-Rapporten blir fylt ut. Det skal finnes en hoved SAR-rapport pr aksjon. Om to regioner er involvert skal begge fylle ut rapport, men den regionen som kun er involvert og ikke har aksjonsledelse benytter en forenklet utfylling av rapporten.

8.8.2 NFS lagsrapport

NFS lagsrapport er rapporten hvert enkelt lokallag fyller ut på en aksjon. Beredskapsleder politidistrikt er ansvarlig for at alle involverte lag blir lagt til med egen lagsrapport.

8.8.3 Årsrapport aksjoner og redningstjeneste

Nasjonal beredskapsleder sammenfatter alle aksjoner i en årlig rapport ultimo januar påfølgende år. I rapporten omtales erfaringer, utfordringer og status for beredskapsarbeidet og ressurser i NFS.

9.0 Direktiv for krisehåndtering

9.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver hvilket ledelsesapparat og hva slags organisering som skal etableres, og hvilke tiltak som skal iverksettes i forbindelse med en krise.

Definisjon: En krise er en situasjon eller hendelse av en slik karakter at Norsk Folkehjelp Sanitet ikke makter å håndtere saken med egne ressurser eller i ordinær linjeorganisering. En krise oppstår relativt hurtig, har betydning for organisasjonen, truer grunnleggende verdier og krever ekstraordinære tiltak.

Målet med krisehåndtering i NFS er å planlegge, organisere, gjennomføre og følge opp tiltak som er nødvendig for å håndtere ulike typer kriser og uønskede hendelser. Krisehåndteringen skal hindre at situasjonens alvorlighetsgrad eskalerer, redusere skadevirkningene og sikre at organisasjonens virksomhet normaliseres så raskt som mulig.

I håndtering av kriser og uønskede hendelser er det spesielt viktig å ha fokus på følgende oppgaver:

- Ledelse
- Kontakt med hendelsessted/situasjonsoversikt
- Informasjon internt og eksternt
- Støtte til mannskap og pårørende
- Loggføring og dokumentasjon.

Norsk Folkehjelp Sanitet skal i en krise fremstå som en samlet, integrert og handlekraftig organisasjon. Lokale sanitetsgrupper og mannskap skal oppleve at organisasjonen mobiliserer sentralt og regionalt slik at de føler seg ivaretatt.

9.2 Kriseledelse

En definert og tydelig ledelse er avgjørende for god krisehåndtering. Oppfølgingstiltak på alle nivåer skal avklares og iverksettes innenfor rammen av den etablerte beredskapsorganisasjonen.

9.2.1 Operativ ledelse: På stedet/lokalt

- Dette er ledelsen på stedet der hendelsen har funnet sted, og kan for eksempel være operativ leder, tjenesteleder eller øvingsleder.
- Det kan også være ressurspersoner som mobiliseres og innsettes av overordnet organisasjonsledd dersom den eksisterende lokale ledelsen er berørt eller av andre årsaker ikke klarer å ivareta det lokale behovet.

9.2.2 Lokal kriseledelse

- Norsk Folkehjelp Sanitets utøvende ledd i krisehåndtering.
- Beredskapsleder politidistrikt.
- Alternativt dennes stedfortreder med lokal forankring, innsatt av overordnet organisasjonsledd dersom BLPD selv er berørt.
- Avhengig av situasjon kan det være hensiktsmessig å inkludere lokallagsleder/representant for lokallagets styre i lokal kriseledelse.
- Eventuell støtte fra regionskontoret eller andre deler av administrasjonen

9.2.3 Strategisk kriseledelse

- Består av leder SSU, NBL, en person fra adm.
- Her planlegges og besluttes tiltak på overordnet nivå, for eksempel informasjonsstrategi, ressurstilfang og tiltak av mer omfattende karakter.
- Regional beredskapskoordinator kan inkluderes i strategisk kriseledelse og bistå med lokal kjennskap til regionen.
- Gruppen holder kontakt med Norsk Folkehjelps permanente krisestab.

9.2.4 Ressurspersoner og administrativ støtte

- Disse trekkes inn som konsulenter på anmodning fra kriseledelsen som beskrevet over.
- Slike ressurspersoner vil være ansatte i Norsk Folkehjelp; fra enhet for førstehjelp og redningstjeneste, kommunikasjonsavdelingen og andre.

9.3 Varsling

Myndighet for å iverksette denne planen er gitt beredskapsleder politidistrikt eller dennes stedfortreder og nasjonal beredskapsleder. Varsling skal skje på følgende måte:

- Operativ leder på stedet varsler uten opphold beredskapsleder politidistrikt eller dennes stedfortreder.
- Operativ leder på stedet varsler sanitetsleder/lokal beredskapsleder i berørt sanitetsgruppe.
- Beredskapsleder politidistrikt eller dennes stedfortreder rapporterer uten opphold direkte til nasjonal beredskapsleder.
- Nasjonal beredskapsleder varsler uten opphold leder av sentralt sanitetsutvalg, og strategisk kriseledelse settes der det er behov for dette til oppfølging av krisen.
- Nasjonal beredskapsleder/leder SSU varsler ved død eller annen svært alvorlig hendelse: Leder i enhet for førstehjelp og redningstjeneste som medlem av krisestab, alternativt Norsk Folkehjelps kriseleder (henv. "Krisehåndteringsplan for Norsk Folkehjelp")
Generalsekretær og styreleder
- Ved svikt i et ledd overtar underordnet ledd varslingsoppgaven til det ledd som svikter.

9.4 Plan og utførelse

9.4.1 Oppgaver for operativ ledelse

Oppgaver løses og tiltak iverksettes i samråd med politi og andre ressurser.

- Tiltak for å sikre liv og helse har absolutt prioritet og iverksettes uten opphold.
- Tiltak for å få oversikt over situasjonen og begrense skadeomfang iverksettes uten opphold.
- Umiddelbare, enkle tiltak for å ivareta direkte berørte mannskap iverksettes.
- Registrere alle som er berørt av hendelsen.
- Videre tiltak planlegges i samråd med lokal kriseledelse.
- Media henvises til lokal kriseledelse eller til politi der dette er naturlig.

9.4.2 Oppgaver for lokal kriseledelse

- Iverksette plan i hht. dette direktiv, ved tvil konferere Nasjonal beredskapsleder.
- Ivareta utøvende ledelse. Beredskapsleder politidistrikt eller dennes stedfortreder skal uten opphold reise ut i felt for å gi den lokale sanitetsgruppen/mannskaper nødvendig støtte.
- Holde kontinuerlig kontakt med operativ ledelse om situasjonen, omfang og tiltak.
- Holde kontinuerlig kontakt med strategisk ledelse
- Etablere kontakt med leder og sanitetsleder i berørt lokallag, og sørge for tett samarbeid med den lokale sanitetsgruppen.
- Holde kontakt med media. Alle utspill klareres både med strategisk nivå og operativt nivå, samt med politi og pårørende der dette er aktuelt.

- Nærmeste/berørte sanitetsgruppe etablerer en møteplass for mannskap
- Iverksett kollegastøtte for mannskap som er berørt av alvorlig hendelse
- Kvalitetssikre tiltak opp mot berørtes familier dersom det er behov for dette, i samråd med lokal kriseledelse og politi/andre nødetater.

9.4.3 Oppgaver for strategisk kriseledelse

- Ivareta overordnet ledelse.
- Gi nødvendig støtte og veiledning til lokal kriseledelse.
- Mobilisere og styre ressurser fra Norsk Folkehjelps administrasjon og evt. andre ressurs personer.
- Sikre faglig bistand ved hendelser som kan få juridiske etterspill.
- Iverksette informasjonstiltak innad i Norsk Folkehjelp, deriblant telefonmøte med Sentralt Sanitetsutvalg.
- Iverksette informasjonstiltak eksternt.
- Planlegge for langsiktig håndtering av hendelsen.
- Ved dødsfall eller andre svært alvorlige hendelser reiser leder SSU og nasjonal beredskapsleder til berørt sanitetsgruppe/mannskaper så snart det lar seg praktisk gjennomføre
- Dersom flere organisasjoner er rammet av samme hendelse skal denne gruppen koordinere og ha kontakt med tilsvarende nivå i andre organisasjoner.
- Ta stilling til når innsats avsluttes/nedtrappes.

9.5 Etterarbeid og rapportering

- Ved behov avholdes et møte med de involverte for å drøfte hendelsen, erfaringer og håndtering. Initiativ til et slikt møte tas av SSU, beredskapsleder politidistrikt, det berørte lokallag eller berørte mannskap.
- Ved behov skriver hvert nivå en rapport om hendelsen.
- Et erfaringsnotat utarbeides av administrasjonen på bakgrunn av rapportene og forelegges SSU til behandling.
- Alle alvorlige hendelser og nesten-hendelser skal rapporteres til beredskapsleder politidistrikt eller dennes stedfortreder, som igjen rapporterer videre til Nasjonal Beredskapsleder.
- Regionstyret har ansvaret for å påse at det berørte lagets daglige drift fungerer og om nødvendig være behjelpelig med gjennomføring av denne.

9.6 Prinsipper for mediehåndtering

- Strategisk kriseledelse, i samråd med beredskapsleder politidistrikt og eventuelle ressurs personer, utarbeider en plan for kontakt med media. All kommunikasjon med mediene skal forankres i strategisk kriseledelse.
- Spesielt dersom det er Norsk Folkehjelp som "eier" hendelsen skal man så snart som mulig opprette kommunikasjonslinjer til media, og tilstrebe å formidle et budskap innen en time.
- Kommunikasjonen skal formidle empati, ansvar og handlekraft. Den skal ha fokus på mennesker, deretter miljø og til sist materiell og økonomi.

10.0 Direktiv for sanitetsgrupper med førstehjelpsberedskap

10.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver rutiner og krav for sanitetsgrupper som har beredskap med førstehjelpere på tjeneste og i beredskap for medisinsk katastrofe

10.2 Krav til mannskap på tjenester

Det er sanitetsgruppens ansvar at mannskapene har den påkrevde utdanning og autorisasjon som beskrevet i direktivene og utdanningsplanen.

Mannskap på sanitetstjeneste må være fylt 18 år og være autoriserte førstehjelpere på minimum KNF-nivå.

Sanitetsungdom som er fylt 15 med minimum NGF kan være med på sanitetstjenester, forutsatt at sanitetsgruppen har et system for det. Disse er da under opplæring, og kan få delta i førstehjelpsbehandling under tilsyn av godkjente, erfarne mannskap. Det skal være et autorisert mannskap per medlem under opplæring. Sanitetsungdom kan bruke vest for sanitetsungdom, alternativt vest med påskriften "under opplæring". Ungdom og medlemmer under opplæring kan ikke bruke noen deler av sanitetens uniform.

Mannskap i tjeneste for Norsk Folkehjelp Sanitet, inkludert medlemmer under opplæring, har taushetsplikt vedrørende folks sykdomsforhold eller andre personlige forhold de får kjennskap til gjennom tjenesten.

10.3 Beredskapsplaner

Det bør utarbeides planverk for tjenesten. I forbindelse med store arrangement bør det lages en egen vurdering/plan for tjenesten.

10.4 Dimensjonering av innsatsen

Minimum to mannskap skal være til stede der vi har beredskap med førstehjelpere.

Dimensjonering av antall mannskaper må tilpasses arrangementets art og må baseres på en risikovurdering. Et utgangspunkt kan være:

- Lite arrangement (under 100 personer): 2 mannskaper
- Middels arrangement (1000-2000 personer): Førstehjelpspost +1-2 patruljer a 2 mannskaper
- Stort arrangement (2000-50000): Førstehjelpsposter og patruljer. Det må være utarbeidet en beredskapsplan, og beredskapen må være avklart med kommunehelsetjeneste, AMK og evt. politi.

Fare for høyenergiskader gjør det påkrevet med ambulanseberedskap, stort geografisk område kan gjøre det påkrevet med flere patruljer/poster etc. Eventuelt kan man bruke et verktøy som "Modell for beregning av sanitetsberedskap" i DSBs temahefte "Veileder for sikkerhet ved store arrangementer" i planleggingen.

10.5 Tjenesteledelse

Ved førstehjelpsberedskap skal det alltid oppnevnes en tjenesteleder. Denne må ha relevant opplæring. Tjenesteleder har ansvar for kontakt med arrangør, etablering av beredskap, gjennomføring

av innsatsen, uttak av materiell og intern rapportering.

10.6 Krav til medisinsk utrustning

I valg og dimensjonering av materiell må det tas hensyn til arrangementets størrelse og natur, samt sanitetsgruppens kompetanse og materiell. For arrangementer med mange deltakere/stort publikum bør man planlegge for et bredt spekter sykdom og skader. Under tjenester skal man ha tilgang til tilfredsstillende hygiene – dersom man ikke har tilgang til rennende vann og såpe må det som et minimum finnes desinfeksjonssprit for håndhygiene. I all vår førstehjelpsberedskap skal det være tilgang til hjertestarter.

10.7 Førstehjelpspost

En førstehjelpspost for Norsk Folkehjelp Sanitet skal være plassert synlig, men med mulighet for å skjerme pasienter fra publikum. Posten skal merkes med flagg/banner. Mannskaper skal rette seg etter direktiv for uniformering.

10.8 Dokumentasjon av innsats

All pasientbehandling bør dokumenteres med minimum:

- Pasientens alder og kjønn
- Tidspunkt
- Sykehistorie/skademekanisme
- Funn ved undersøkelse
- Behandling

Journalene skal oppbevares på en slik måte at taushetsplikten ivaretas.

10.9 Samhandling med andre ressurser

Normalt skal AMK i berørt område varsles om større arrangementer og gis en orientering om vår beredskap. Rutiner for kommunikasjon mellom AMK og mannskaper skal avklares i forkant av arrangementet. Under større arrangementer bør man planlegge for evakuering, oppmøte av ambulanse og andre ressurser.

10.10 Sikkerhet

Det skal i forkant av alle tjenester utføres en risikovurdering som minimum innebærer:

- Brannfare og rømningsvei.
- Selve aktivitetens risiko (rus, store folkemengder, lysforhold, temperatur, vann, støy etc.).
- Responstid for andre redningsressurser – brann, politi og ambulanse.
- Utendørsarrangementer krever fokus på tiltak for varmekonservering og plan for patruljering/begrensning av området.

10.11 Operativ utførelse

All behandling skal være i henhold til vår utdanningsplan.

- Ved tvil/vurdering av lettere skader skal pasient anbefales å oppsøke legevakt/fastlege.
- Ved alvorlige skader/hendelser skal AMK kontaktes raskest mulig.
- Dersom en person vurderes å være til fare for seg selv eller andre skal politi kontaktes for bistand.
- Alvorlig kriminalitet meldes til politiet, herunder vold/mishandling.
- Ved grunn til mistanke om mishandling/overgrep mot barn, eller ved barn som utviser atferd som gjør barnet til en fare for seg selv, skal politi/barnevern kontaktes.

- Sanitetstjenester skal uten unntak administreres via organisasjonen på lokalt, regionalt eller sentralt nivå.

10.12 Konkurrerende virksomhet

Organisasjonen har betalt førstehjelperens utdanning. Det aksepteres derfor ikke at førstehjelperen starter egen kommersiell virksomhet innen sanitetstjeneste der førstehjelperen benytter seg av organisasjonens navn, logo, goodwill, nettverk eller utstyr. Brudd på dette vil anses som illojalt ovenfor Norsk Folkehjelp Sanitet.

10.13 Rutiner i forbindelse med planlegging og gjennomføring av tjenester

Norsk Folkehjelp Sanitet skal innrette seg slik at arrangør opplever forutsigbarhet og seriøsitet i møte med organisasjonen. Dette innebærer raske og fortrinnsvis skriftlige tilbakemeldinger. Før et arrangement skal følgende informasjon foreligge:

- Type arrangement
- Spesiell risiko
- Antall deltakere og forventet antall publikum
- Kontaktrutiner til arrangør og evt. vaktkorps eller andre ressurser
- Spesielle rutiner
- Avtale om pris og rutiner for betaling/kontrakt.

Vi skal ankomme tjenester i god tid, slik at vi kan etablere base, få oversikt over området og opprette kontakt med arrangør før arrangementet starter.

Lokallaget bør etablere interne rutiner i forbindelse med gjennomføring av tjenester:

- Uttak av materiell
- Tjenesteinformasjon
- Uttak av kjøretøy
- Dekking av vakter
- Supplering av materiell
- Intern rapportering og rapportering til arrangør

10.14 Innsats ved medisinsk katastrofe

Norsk Folkehjelp Sanitet er en beredskapsorganisasjon. Dette innebærer at alle mannskaps- og materiellressurser står til disposisjon for samfunnet dersom situasjonen krever det ved en medisinsk katastrofe.

I tilfellet av en medisinsk katastrofe benyttes de samme rutineene som for aksjoner i NFS.

Innsatsen ledes av operativ leder, og varsling gjøres i linjen lokalt varslingsledd – varslingsledd politidistrikt – nasjonalt varslingsledd.

NFS som beredskapsorganisasjon bør jevnlig trene på beredskapssituasjoner der en skal håndtere mange pasienter i en tenkt katastrofesituasjon.

11.0 Direktiv for søk etter savnet

11.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver forutsetninger for innsats ved søk etter savnet. Sanitetsgrupper med beredskap for denne type oppdrag må oppfylle kravene i dette direktivet. Aktuelt aksjonsområde, type beredskap og andre forhold kan gjøre det aktuelt å stille større krav i den enkelte sanitetsgruppe. Søk etter savnet er den mest vanlige aksjonstypen som Norsk Folkehjelp Sanitet er i innsats ved i redningstjenesten.

11.2 Krav til sanitetsgruppen

Det er sanitetsleders ansvar å påse at alle mannskaper som står i beredskap for denne type aksjoner, tilfredsstillende utdanningsplanens krav til opplæring for denne type innsats.

I tillegg bør sanitetsgruppa ha fokus på at:

- Mannskapene har gode fysiske og psykiske forutsetninger for innsats
- Mannskapene har egnet personlig utstyr
- Mannskapene har gode holdninger
- Mannskapene er faglig oppdatert, og at de deltar på aktuelle kurs og øvelser i organisasjonen
- Er fylt 18 år

I tillegg må sanitetsgruppa utarbeide relevante varslingsplaner og ressursplaner, og oppdatere disse jevnlig. Ved behov utarbeides lokale innsatsplaner. Mannskaper i sanitetsgruppa som leder slik innsats skal ha organisasjonens Lederkurs i operativ ledelse eller annen tilsvarende opplæring og erfaring.

11.2.1 Sanitetsgruppen må ivareta følgende oppgaver

- Utarbeide relevant og oppdatert varslingsplan
- Utarbeide eventuelle lokale innsatsplaner
- Ha oversikt over materiell

For å ha en selvstendig beredskap for søk etter savnet må sanitetsgruppen ha ledere på nivå operativ leder i Norsk Folkehjelp Sanitet

11.3 Materiell

Alle mannskaper skal ha egen beredskapssekk med nødvendig personlig utstyr. Sanitetsgruppas lagsoppsetninger skal minimum bestå av:

- Aktuelle kartblad over lokalt område i 1:50000.
- Nødvendige sambandsmidler/nødnetterminaler
- Lysmateriell (hodelykter og håndlykter)
- Orienteringsmateriell (kartmapper, kompass og GPS)
- Utstyr for å ivareta pasient

11.4 Ledelse

Ledelse av denne type aksjoner er beskrevet i Direktiv for organisering og Direktiv for ledelse. Sanitetsgruppas ledelse må holde seg oppdatert på rutiner på områder som organisasjonen fastsetter.

11.5 Varsling og respons

Varsling og respons ved søk etter savnet er lik som for andre redningstilfeller organisasjonen har beredskap for. Rutiner er beskrevet i Direktiv for varsling og respons.

11.6 Innsats og organisering

Innsats og organisering ved søk etter savnet er beskrevet i Nasjonal veileder for søk etter savnet person på land utgitt av Hovedredningsentralen.

11.7 Etterarbeid

En sanitetsgruppe med beredskap skal etter endt søk etter savnet gjennomføre følgende tiltak:

- Skrive og sende refusjonsanmodning til rekvirerende politidistrikt innen oppgitt frist og etter eventuelle lokale avtaler
- Skrive aksjonsrapport gjennom hovedredningsentralens til enhver tid gjeldende rapporteringssystem
- Ved behov gjennomføre teknisk gjennomgang av aksjonen for å trekke lærdom av aktuelle erfaringer og ved behov oppdatere eget beredskapsplanverk, gjennomgangen gjøres før rapportering til HRS slik at viktige læringsmoment tas med.

12.0 Direktiv for skredberedskap og innsats ved snøskred

12.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver krav til sanitetsgrupper med beredskap for innsats i snøskred

12.2 Generelle krav

Det skiller mellom dedikerte skredgrupper og andre grupper med skredberedskap. De ulike kravene til slike grupper framgår i Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker, utgitt av Nasjonalt Redningsfaglig råd:

Alle grupper med skredberedskap skal:

- Kunne vurdere egensikkerheten
- Kunne hjerte/lungeredning
- Kunne grunnleggende førstehjelp
- Ha kjennskap til utgravning av forulykkede
- Kjenne til hypotermi og forebyggende tiltak
- Ha kjennskap til IKARs (Den internasjonale fjellredningskommisjonen) gjeldende anbefaling innenfor iverksetting av tiltak ovenfor skredtatte.

Dedikerte skredgrupper skal i tillegg:

- Kunne lede skredinnsats og gjennomføre en helhetlig sikkerhetsvurdering
Norsk Folkehjelp Sanitet

12.3 Varsling og respons

En sanitetsgruppe med skredberedskap må kvalitetssikre at de har lavest mulige responstid. Sanitetsgruppen må ha planverk som oppfyller kravene i Direktiv for beredskapsarbeid i Norsk Folkehjelp Sanitet. Utkalling til innsats i skred er pr. definisjon av typen "hurtig alarm". Materiell, varslingsrutiner og personlig beredskap må stå i forhold til dette.

12.4 Krav til ledelse

For å ha en selvstendig skredberedskap må sanitetsgruppen ha et fagmiljø og ledere som er kvalifisert i henhold til fagområdet. Lederen må ha evne til å foreta taktiske og operative vurderinger, utnytte ressurser i mest effektiv søksform og kunne ivareta sikkerhet for mannskaper i innsats. Eksempel på slik utdanning kan være skredlederkurs i regi av Norsk Folkehjelp Sanitet, Norges Røde Kors eller tilsvarende fra Forsvaret.

For å ha beredskap der sanitetsgruppen støtter seg på andre ressurspersoner må intensjonene i punktet over være oppfylt. Sanitetsgruppen bør uansett bestrebe seg på å ha personell med kompetanse på nivå med skredlederkurset.

En sanitetsgruppe med skredberedskap bør ha en person som er utpekt som ansvarlig for denne og kan være en kontaktperson i et faglig nettverk av ulike organisasjoner med beredskap for skredinnsats. En sanitetsgruppe med skredberedskap må bestrebe seg på å ha kompetanse på høyeste nivå.

12.5 Krav til materiell

Sanitetsgrupper med beredskap for innsats i skred eller andre typer aksjoner i potensielt skredfarlig lende skal ha nødvendig materiell i form av:

- Elektronisk sende-/mottaksutstyr pr mann
- Sondestenger i tilstrekkelig antall
- Merkemateriell
- Spader
- Utstyr til varmekonservering
- Egnet materiell til evakuering av skadet, herunder pulk
- Lysutstyr (minimum en hodelykt pr. person)

12.5.1 I tillegg bør sanitetsgruppen ha tilgang til:

- Tungt lysutstyr med aggregat
- Ett apparat av type Recco-søker

12.6 Organisering

Organisering av snøskredinnsatser skal være i henhold til Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykke. Gjeldende metoder for søk- og redningsinnsats skal følge det som er anerkjente metoder nasjonalt og internasjonalt.

Søk og redningstjeneste i skred krever spesiell fagkompetanse. Politiet kan derfor velge å utnevne en Fagleder skred. Fagleder skred skal ha spesiell kompetanse innen skred og lede arbeidet i skredområdet. Dette innebærer:

- Utføre kontinuerlig skredfare og risikovurdering fra alarmfase og fortløpende gjennom aksjonen
- Ta ut primær søketeig
- Utpeke NK fagleder skred som er operativ leder i skredet
- Planlegge videre søk i samarbeid med NK fagleder skred
- Rådgiver for Innsatsleder mht sikkerhet, søk, ressursstyring og plan.
- Melde behovet for ressurser
- Organisere skredområder og etablere nødvendige funksjoner i samarbeid med innsatsleder.

12.7 Øving til skredberedskap

Under ferdsløp i potensielt skredfarlig lende skal kursleder ha kompetanse til å vurdere fare. Deresom det øves med nedgravd markør, skal dette skje etter allment aksepterte regler, herunder;

- Øving skal ikke skje ved stort snøfall og vind
- Snøforholdene skal være egnet for slik øving
- Markørgrop skal være stor nok og graves nøyaktig horisontalt
- Markør skal ligge komfortabelt, ha liggeunderlag og dersom det skal øves med sonding skal markøren ha beskyttende bekledning
- Markør skal ha sambandskontakt, ha med sondestang og briefes på sikkerhetsrutiner, det skal være rutinemessig kontakt med ØV KO.
- Markørgrop posisjonsbestemmes ved hjelp av GPS (posisjon lagres) samt krysspeiling
- Dersom forholdene ikke er tilfredsstillende ut fra disse kravene skal øvelsen avbrytes og markør graves frem
- Det skal som hovedregel ikke øves i områder brattere enn 30°
- Man skal være observant i forhold til eventuelt utløpsområde

12.8 Anbefalte standarder

Opplæring, trening, innsats og utvikling av planverk knyttet til dette, skal til enhver tid skje i henhold til Retningslinjer for redningstjenesten ved snøskredulykker og anbefalinger gitt av IKAR.

13.0 Direktiv for beredskap med snøscooter og ATV

13.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver krav til sanitetsgrupper med beredskap for innsats med snøscooter og ATV

13.2 Generelle krav

En sanitetsgruppe som skal ha beredskap med snøscooter og ATV i Norsk Folkehjelp Sanitet, heretter kalt NFS, skal minimum oppfylle de kravene som er beskrevet i dette direktivet.

All bruk av snøscooter og ATV i tjeneste for NFS skal skje i henhold til Vegtrafikkloven, Lov om motorferdsel i utmark og øvrige tilhørende forskrifter. Det understrekes at overnevnte lover og forskrifter er minimumskrav og at en i tillegg må følge interne krav til opplæring og utførelse som er beskrevet i dette direktivet.

Ved oppdrag for politi/helse i verneområder kreves det ikke spesiell tillatelse fra myndighetene. For trening og øvelser i verneområder kreves det tillatelse fra vernemyndigheter. Sanitetsgruppen har ansvar for å påse at mannskaper har relevant og oppdatert utdanning i henhold til NFSs utdanningsplan.

For å ha en selvstendig snøscooter/ ATV-beredskap må sanitetsgruppen ha ledere med evne til å foreta taktiske og operative vurderinger, utnytte ressurser i den mest effektive søksform og kunne ivareta sikkerhet for mannskaper i innsats. En sanitetsgruppe med snøscooter/ATV-beredskap bør ha en person som er utpekt som ansvarlig for denne og kan være en kontaktperson i et faglig nettverk mellom lag med beredskap for redning på vinterfjellet og/eller i terreng med ATV. All kjøring må vurderes i hvert enkelt tilfelle ut fra gitt erfaring og kompetanse på tilgjengelige førere, værforhold, skredfare og andre forhold som kan påvirke kjøringen.

13.3 Krav til registrering av ressurs

Beredskapsressursen registreres hos beredskapsleder per politidistrikt og relevante lokale myndigheter/instanser (AMK/HRS/politi) etter lokale rutiner.

13.4 Krav til kompetanse

Føring av snøscooter og/eller ATV er en ferdighet som krever mye trening og erfaring utover de formelle kurs. Det forventes at førere deltar aktivt på samlinger som gir mengdetrening. Denne mengdetreningen kan også tilegnes utenfor organisasjonen.

Sanitetsgrupper plikter til enhver tid å ha oppdatert oversikt over sine mannskaper og være oppdatert på sine mannska- pers kompetanse.

Mannskaper i Norsk Folkehjelp Sanitet som kjører snøscooter og ATV skal ha nødvendig sertifikat etter krav fra myndighetene og relevante interne fagkurs. Regodkjenning skal skje etter gjeldende utdanningsplaner.

13.5 Øving til snøscooter-/ATV-beredskap

For å kunne ha beredskap for innsats på vinterfjellet og i terreng med ATV skal det regelmessig avholdes øvelser i liten eller full skala. Øvelser dokumenteres på lik linje med aksjoner. Det må legges til rette for jevnlig øvelser som er tilpasset i forhold til aktuelle oppdrag, for å holde ved like praktiske ferdigheter.

Det må innhentes nødvendige dispensasjoner fra myndigheter og tillatelser fra grunneiere for ferdsel med det aktuelle kjøretøyet. En ATV regnes av myndighetene ikke som en snøscooter, selv med belter. Løyve gitt for bruk av snøscooter kan ikke brukes til kjøring med ATV. Eget løyve for ATV må innhentes, selv på snødekt mark. For trening og øvelser i verneområder kreves det tillatelse fra vernemyndigheter. Dette gis som regel fra administrasjonen for de aktuelle verneområdene, etter søknad i god tid. Plan for øvelser og trening skal være i samråd med politiets planer for området. Tillatelser kan gis for 5 år av gangen.

Det skal foreligge plan for øvelser og kjentmannskjøring. Når det ikke er aksjon bør det unngås å kjøre i områder og i perioder med stor utfart. Ved rutevalg bør man unngå kjøring i skiløyper-/stier og man skal ta hensyn til publikum. Vi skal ta størst mulig hensyn til natur og dyrelivet.

13.6 Sikkerhet

Minimumskrav:

- To mannskaper pr. oppdrag.
- Rutevalg og alternativt rutevalg skal være gjort kjent for ledelse.
- Mannskapet skal være utstyrt for å klare seg i minst ett døgn ved tekniske havarier, værromslag og lignende.
- Posisjoner skal rapporteres jevnlig og rutiner ved sambandssvikt skal være avtalt på forhånd.
- Ressursen skal være tilgjengelig på nødnett. Nødvendig utstyr for å høre oppkall må brukes.
- Ut fra oppdragets art bør man vurdere om man skal ha med seg alternativt fremkomstmiddele eller flere kjøretøy.
- Værmelding skal innhentes.
- I krevende terreng bør man bruke tid på å konsultere kjentmann.
- Snørekjøring må kun gjennomføres i lav hastighet under 30 km/t og med stor forsiktighet.
- Hjelm skal benyttes.

13.7 Krav til utstyr

Minimumskrav:

- Godkjent hjelm og annet sikkerhetsutstyr
- Håndlykt
- Søkestang
- Spade
- Øks/ sag
- Fjellduk
- Førstehjelpsutstyr
- Nødbluss
- Nødvendige papirer; vognkort, løyver, godkjenning verneområder
- Ved oppdrag med kun én scooter: Truger/ski til mannskapene

13.8 Krav til uniformering

Kjøretøyet skal være merket med godt synlig logo og ellers tilpasset profilering. Mannskaper skal rette seg etter organisasjonens direktiv for uniformering.

13.9 Krav til dokumentasjon av pasientbehandling/-oppdrag

All transport skal loggføres og rapporteres i henhold til gruppas rapporteringsrutiner.

13.10 Krav til operativ utførelse

Minimumskrav:

- Under oppdrag med snøscooter/ATV skal man til enhver tid rette seg etter rutiner og ordre gitt av politi/medisinsk nødtelefon .
- Sikre pasienten best mulig behandling og tidlig konferere med medisinsk nødtelefon for tiltak .
- Ved fremmøte på leteaksjoner skal den som har operativ ledelse fra Norsk Folkehjelp Sanitet gjøres kjent med ressursen og KO skal ha umiddelbar tilgang til enheten.
- Alle snøscooterressurser i Norsk Folkehjelp Sanitet som opererer i skredutsatt område skal ha beredskap (utstyr/opplæring) for førsteinnsats i snøskred.
- Ressursen skal alltid være tilgjengelig på nødnett.

13.11 Krav til forsikringsordninger

Sanitetsgruppen må selv tegne og bekoste de forsikringer som til enhver tid er nødvendige for sin tjeneste. Minimumskrav:

- Myndighetenes krav til forsikring inkl. fører og passasjerforsikring.
- Mannskapsforsikring.

14.0 Direktiv for sjøberedskap og innsats på og ved vann

14.1 Generelt om direktivet

Direktivet beskriver krav til sanitetsgrupper med sjøberedskap og innsats på og ved vann

14.2 Generelle krav

Sanitetsgruppen har ansvar for å påse at mannskaper har relevant og oppdatert utdanning i henhold til Norsk Folkehjelp Sanitets, heretter kalt NFS, utdanningsplan.

En sanitetsgruppe med sjøberedskap må kvalitetssikre at de har lavest mulige responstid. For å ha en selvstendig sjøberedskap må sanitetsgruppen ha ledere med evne til å foreta taktiske og operative vurderinger, utnytte ressurser i den mest effektive søksform og kunne ivareta sikkerhet for mannskaper i innsats.

En sanitetsgruppe med sjøberedskap bør ha en person som er utpekt som ansvarlig for denne og kan være en kontaktperson i et faglig nettverk mellom lag med beredskap for redning på og langs sjø/vann.

14.2.1 Strandsøk

Sanitetsgrupper med beredskap for innsats i strandsøk følger normal S/R utdanning. Ved innsats langs strand skal man, dersom vær og terrengforhold krever det, benytte redningsvest og hjelm.

Dersom man bruker tauverk til sikring skal dette oppfylle UIAA (united internationale des associations D'alpinisme) krav, og mannskaper må ha opplæring i korrekt bruk av utstyret (NB tauverk brukt på gal måte er en sikkerhetsrisiko da det kan skape en falsk trygghet).

Ved strandsøk ved sjø/vann/elv med store bølger vanskelige forhold/stri strøm skal det alltid benyttes redningsvest og hjelm. En skal ikke gå lenger ut mot farlige områder enn det som er forsvarlig, slik at en unngår å bli tatt av bølger og strøm.

Områder som en ikke får avsøkt på denne måten må søkes med bruk av sikringsutstyr eller søkes fra båt eller helikopter. Dersom en velger å gå med tau og sele på ytterste mannskap, skal det være slakt tau og minimum 3 mannskaper innenfor i kontakt med tauet.

Dersom spesielle områder skal avsøkes med stramt tau, skal dette være sikret med standplass (stort tre, bolt i fjell, annet sikringspunkt). Ved søk med bruk av tau skal manskapet ytterst bruke tørrdrakt eller lignende.

Metoder som krever bruk av tau krever regelmessig trening av alle involverte i operasjonen.

Beredskap for innsats i strømmende vann krever særskilt kompetanse som må hentes utenfor Norsk Folkehjelp Sanitet (elveredning med bruk av særskilte teknikker). Slik beredskap er ikke definert innenfor våre direktiver og det må derfor søkes om tillatelse fra Sentralt Sanitetsutvalg.

14.2.2 Beredskap med båt

Sanitetsgruppen må legge til rette for øving og aktivitet med det materiellet man har. For føring av båt skal en inneha båtførerbevis. For bruk av maritim VHF skal en inneha Maritimt VHF sertifikat.

Intern opplæring for båtfører og mannskap skal inneholde minimum:

- Kjennskap til aktuell båt, motor, lokale rutiner, transport av båt
- Trening med aktuell båt med praktisk navigering i dagslys og mørke
- Trening med båt i utførelse av aktuelle søksformer
- Trening med båt i pasienttransport, lasting og lossing av pasient, redning fra vann
- Sikkerhetsfokus for bruk av båt, begrensninger med vær og vind, antall passasjerer, sikkerhetsutstyr for passasjerer
- Trening på mann over bord situasjoner
- Livredning i vann i henhold til gjeldende standarder

Sanitetsgruppen må ha relevant sikkerhetsutstyr som minimum innebærer at den enkelte (også passasjerer) bruker typegodkjent redningsvest.

14.2.3 Beredskap med båt i havområder og beredskap med større båter

Beredskap for innsats med båt i mer utsatt farvann og beredskap der man nytter større båter bør innrette seg med høyere krav til godkjenning og opplæring av mannskaper. Det skal utarbeides særskilte lokale rutiner for dette. Gjeldende lover og regler for føring av aktuell båt må følges. For innsatser på sjø/hav må manskapene utstyres med egnet bekledning. For øvrig gjelder samme krav til innholdet i intern opplæring og for føring av båt.

Utstyr for beredskap med båt i havområder:

- Godkjent flyteutstyr til alle om bord, skal alltid bæres under opphold i båt
- Ved oppdrag i grov sjø/ kraftig vind skal det benyttes tørrdrakter, flytedrakter eller overlevelsesdrakter
- Maritim VHF
- Nødbluss
- Nødrakett
- Førstehjelpsutstyr
- Annet relevant sikkerhetsutstyr

Båten skal være korrekt utstyrt med lanterner og bør ha lysutstyr for søk.

14.3 Øving til sjøberedskap

For å kunne ha beredskap for innsats på og langs sjø skal det regelmessig avholdes øvelser i liten eller full skala. Øvelser dokumenteres på lik linje med aksjoner. Det må legges til rette for jevnlig øvelser som er tilpas-set i forhold til aktuelle oppdrag, for å holde ved like praktiske ferdigheter.

14.4 Sikkerhet for oppdrag med båt

Minimumskrav:

- To mannskaper pr. oppdrag.
- Rutevalg og alternativt rutevalg skal være gjort kjent for ledelse.
- Mannskapet skal være utstyrt for å klare seg i minst ett døgn ved tekniske havarier, vær og slag og lignende.
- Posisjoner skal rapporteres jevnlig og rutiner ved sambandssvikt skal være avtalt på forhånd.

- Ressursen skal være tilgjengelig på nødnett, nødvendig utstyr for å høre oppkall må brukes.
- Ut fra oppdragets art bør man vurdere om man skal ha med seg alternativt fremkomstmid del eller flere båter.
- Værmelding skal innhentes.
- Hjelm kan vurderes

14.5 Krav til uniformering

Kjøretøyet skal være merket med godt synlig logo og ellers tilpasset profilering
Mannskaper skal rette seg etter organisasjonens direktiv for uniformering.

14.6 Krav til dokumentasjon av pasient-behandling/-oppdrag

All transport skal loggføres og rapporteres i henhold til gruppas rapporteringsrutiner.

14.7 Krav til operativ utførelse

Minimumskrav:

- Under oppdrag med båt skal man til enhver tid rette seg etter rutiner og ordrer gitt av politi/ medisinsk nødtelefon.
- Sikre pasienten best mulig behandling og tidlig konferere med medisinsk nødtelefon for tiltak.
- Ved fremmøte på leteaksjoner skal den som har operativ ledelse fra Norsk Folkehjelp Sanitet gjøres kjent med ressursen og KO skal ha umiddelbar tilgang til enheten.
- Ressursen skal alltid være tilgjengelig på nødnett.

14.8 Krav til forsikringsordninger

Sanitetsgruppen må selv tegne og bekoste de forsikringer som til enhver tid er nødvendige for sin tjeneste.

Minimumskrav:

- Myndighetenes krav til forsikring
- Mannskapsforsikring

15.0 Direktiv for beredskapsambulanse

15.1 Generelt om direktivet

En sanitetsgruppe som skal ha beredskapsambulanse i Norsk Folkehjelps Sanitet, heretter kalt NFS, skal minimum oppfylle de kravene som er beskrevet i dette direktivet.

NFSs beredskapsambulanser skal i møte med publikum og oppdragsgivere fremstå på en slik måte at de er gode ambassadører for organisasjonen. Både mannskap og materiell skal være representativt.

Bruken av NFSs beredskapsambulanser skal innrettes slik at vi ikke tøyer grenser for vår kompetanse. Vi skal være ydmyke i forhold til kompetansen våre mannskap innehar. Dette har konsekvenser for hvilke oppdrag vi påtar oss, operative rutiner og mannskapers kompetanse.

Direktivet omhandler beredskapsambulanse og utrykningskjøretøy registrert som personbil i Norsk Folkehjelp Sanitet.

15.2 Beredskapsambulanse

15.2.1 Definisjon av beredskapsambulanse i NFS

Norsk Folkehjelps beredskapsambulanser vil være i kategori A1, jamfør NS-EN 1789, og må oppfylle kravene spesifisert i denne og i «Rundskriv IS-12/2015: Krav til godkjenning og bruk av ambulanser og andre helserelaterte kjøretøy i de akuttmedisinske tjenestene».

15.2.2 Krav til rapportering

En sanitetsgruppe med beredskapsambulanse skal rapportere:

- Beredskapsressursen inn til beredskapsleder per politidistrikt (BLPD) og relevante lokale myndigheter/instanser
- Mannskapsressurser skal årlig rapporteres til sentralt arkiv
- Alvorlige avvik skal rapporteres inn til SSU

15.2.3 Krav til kompetanse

En sanitetsgruppe med beredskapsambulanse må legge til rette for både egentrening og kursvirksomhet slik det er beskrevet i utdanningsplanen. Sanitetsgruppen plikter til enhver tid å holde oppdatert oversikt over sitt mannskap og deres kompetanse. Sanitetsgruppen skal legge til rette for godkjenning av mannskap.

Årlig utsjekk av ambulansemannskap gjennomføres av lokallaget og inneholder:

- DHLR
 - Prosedyrer
 - Journalføring
 - Gjennomgang av materiell i beredskapskjøretøyet
 - Funksjonstest
- I tillegg skal lokallaget gjennomføre:
- Faglig oppdatering og fagfordypning for alle ambulansemannskap
 - Øvelse med ambulansefaglig innhold
 - Hvert ambulansemannskap må årlig ha minimum 20 tjenestetimer innen sanitet

Reautorisering gjennomføres hvert 3. år i regi av lokallaget, og gjelder fra sist godkjente autorisasjon.

Lokallagets repetisjonskurs med reautorisering skal inneholde:

- Faglig fordypning
- Praktisk eksamen
- Teoretisk eksamen
- Fysisk utsjekk

Repetisjonskurs med navn på deltagere skal rapporteres inn til sentralt kurskontor.

15.2.4 Søknad om direktegodkjenning

Følgende kan søke om ambulanssegodkjenning i NFS, forutsatt at vedkommende er medlem:

1. Personell med samme utdanning
2. Autorisert ambulansearbeider ansatt i førstelinjen
3. Personell med tilsvarende helsefaglig kompetanse må avlegge prøve

Søknaden sendes kurskontoret og SSU tar stilling til søknaden. Kurskontoret har delegert myndighet til å ta avgjørelse i forhold til personell i kategori 1 og 2.

15.2.5 Krav til kjøretøyet

NS-EN 1789, registrert som kjøretype «ambulanse». Kjøretøyet skal til enhver tid oppfylle gjeldende offentlige krav, se rundskriv IS-12/2015 «Krav til godkjenning og bruk av ambulanser og andre helserelaterte kjøretøy i de akuttmedisinske tjenestene». Kjøretøyene merkes som «beredskapsambulanse» i henhold til Norsk Folkehjelps profilhåndbok. Dersom kjøretøyet skal ha fastmonterte blålys må det foreligge vedtak om utrykningsstatus fra det regionale helseforetaket før Statens Vegvesen kan gi sin godkjenning.

15.2.6 Krav til bemanning av beredskapsambulanse

NFS har følgende krav til bemanning av beredskapsambulanse

- Gjeldende myndighetskrav i henhold til rundskrivet
- Krav gitt lokale avtaler med helseforetak
- Minimum to personell med organisasjonens ambulanssegodkjenning
- Minimum en person med kompetansebevis for fører av utrykningskjøretøy dersom kjøretøyet har utrykningsstatus
- Ut fra lokale forhold ha utsjekk og opplæring i lokale rutiner
- Alt personell omfattes av taushetsplikt innen frivillig ambulansetjeneste som er regulert i Spesialisthelsetjenesteloven §6.1 og Helsepersonelloven kapittel 5
- Alt mannskap skal ha tjenestenummer, samme nummer som medlemsnummeret i NFS
- Ved vaktens start skal det være avtalt hvem som har øverste myndighet på beredskapskjøretøyet
- Fysisk skikkethet og personlig egnethet
- Være over 18 år

15.2.7 Krav til medisinsk-, sikkerhets- og redningsteknisk utrustning i beredskapsambulansen:

Det medisinske utstyret i beredskapsambulansen skal tilfredsstille kravene som følger av forskrift om medisinsk utstyr (FOR 2005-12-15).

For fullstendig utstyrliste for både medisinsk utstyr, redningsutstyr og sikkerhetsutstyr henvises det til kapittel 14 i Rundskriv IS 12/2015 «Krav til godkjenning og bruk av ambulanser og andre helserelaterte kjøretøy i de akuttmedisinske tjenestene».

15.2.8 Krav til uniformering

Mannskap i tjenesten skal rette seg etter organisasjonens til enhver tid gjeldende uniformsdirektiv. Se «direktiv for uniformering».

- NFSs uniform skal benyttes, unntaksvis ambulanseuniform godkjent av SSU.
- Beredskapsambulanser skal være utstyrt med egen markeringsvest som oppfyller kravene i EN-471 med fareklasse 2 for opptreden med behov for økt synlighet. Denne nyttes kun ved slik innsats.

15.2.9 Krav til sambandsmidler i beredskapsambulanse

- 1 stk nødnett håndterminal per mannskap
- 1 stk nødnett montert i beredskapsambulansen
- Mobiltelefon
- Nødvendig nødnett/samband/telefoner ut fra lokale krav eller behov

15.2.10 Krav til dokumentasjon/pasientbehandling/oppdrag

Sanitetsgruppen skal rette seg etter lov om helsepersonell og forskrift om pasientjournal.

15.2.11 Krav til lokalt kvalitetsarbeid

Alle NFSs beredskapsambulanser skal ha et lokalt prosedyrehefte som omhandler:

- Rutiner for uttak av materiell
- Rutiner for smittevern
- Rutiner i forbindelse med store/faste tjenester
- Rutiner for normal operativ utførelse
- Viktige telefonnumre
- Relevant sjekklister med beskrivelse av hvordan kontroll skal foregå
- Rutiner i forbindelse med alvorlige avvik
- Rutiner i forhold til dokumentasjon av oppdrag
- Rutiner i forhold til registrering og opprettholdelse av kompetanse

15.2.12 Krav til operativ utførelse

Følgende minimumskrav er satt til operativ utførelse:

- Akuttmedisinsk kommunikasjonsentral er oppdragsgiver når ressursen rekvireres
- Under oppdrag skal beredskapsambulansen til enhver tid rette seg etter lokale rutiner gitt av ambulansesjefen i området
- En alvorlig syk/skadet pasient skal sikres best mulig medisinsk faglig behandling
- Ved frammøte på leteaksjoner skal den som har operativ ledelse fra NFS gjøres kjent med ressursen. KO skal ha umiddelbar tilgang til enheten

15.2.13 Krav til beredskap for større hendelser

Alle sanitetsgrupper med beredskapsambulanser skal stille disse til disposisjon ved større hendelser/katastrofer ut fra lokale rutiner. Det skal foreligge lokalt beredskapsplanverk for dette. Ressursen skal være kjent for AMK, politi og lokal redningsentral. Ved større avvik i beredskapen skal lokale myndigheter og NFSs beredskapsleder i politidistriktet orienteres, som eventuelt rapporterer videre til nasjonal beredskapsleder.

15.2.14 Krav til beredskap med beredskapskjøretøy på tjenester

- Ressursen skal innrapporteres til AMK ved tjenestens start og slutt.
- Ved uavklart problem som har behov for videre transport kontaktes AMK eller nærmeste legevakt. Det er AMK som beordrer transport.

- Det skal opprettes kontakt med arrangør, og denne skal ha mulighet for å komme i kontakt med ressursen under arrangementet.
- Spesiell risiko skal vurderes og relevante tiltak skal avtales. Der det er behov for spesielle sikkerhetstiltak skal det gis relevant opplæring i god tid.

15.2.15 Krav til beredskap som akutthjelper

Beredskapsambulansen kan benyttes som akutthjelper etter vaktordning i lokallaget/regionen. AMK må gjøres kjent med ressursen, og det må foreligge vaktplanverk for aktuell vaktperiode, enten ressursen er døgnbemannet eller kun i beredskap ved spesielle høytider/sesong. Utryknings-tid må gjøres kjent for AMK. Nasjonal beredskapsleder skal informeres om gjeldende vaktplan for beredskapsambulansen når den er i aktiv beredskap som akutthjelper i helseforetaket.

15.2.16 Krav til forsikringsordninger

NFS sanitetsgrupper må selv tegne og påkoste de forsikringer som til enhver tid er nødvendig for sin tjeneste, herunder:

- Myndighetenes krav til forsikringer, inkl. fører- og passasjerforsikring
- Mannskapsforsikring
- Pasientskadeforsikring eller tilsvarende

15.3 Utrykningskjøretøy registrert som personbil

Andre typer kjøretøy i Norsk Folkehjelp Sanitet, for eksempel redningsbiler, kommandobiler og mannskapsbiler skal merkes med hvit farge og grønn markeringslinje i tråd med Norsk Folkehjelp sine retningslinjer for profilering. Det er ingen krav til medisinsk utstyr eller autorisasjon ambulanspersonell. Kjøretøyet skal være registrert som personbil. Slike kjøretøy kan eventuelt godkjennes som utrykningskjøretøy av politimesteren i lokallagets politidistrikt. Dersom påmontert blålys benyttes, må fører av kjøretøyet ha utryknings sertifikat.

16.0 Direktiv for stasjonert beredskap

16.1 Generelt om direktivet

Hensikten med dette direktivet, er å skape en felles forståelse for viktigheten av kvalitetssikret beredskap ved Norsk Folkehjelp Sanitets, heretter kalt NFS, vaktstasjoner.

Alle vaktstasjoner skal være profilert med skilt med organisasjonens logo. Når stasjonen er bemannet bør den også være profilert med flagg. Videre bør det være et skilt/oppslag med kontaktinformasjon til sanitetsgruppa og nødnumrene til nødetatene.

Bruk av alkohol eller andre former for rusmidler er strengt forbudt under operativ tjeneste. Ved stasjonert beredskap på vaktstasjon skal direktiv for uniformering følges.

Med stasjonert beredskap menes all vakt/tjeneste der førstehjelpere eller redningsmannskap fra NFS er stasjonert ved vakthytte eller annet for å yte tjenester for tilskadekomne eller savnede. Sanitetsgrupper som er i stasjonert beredskap skal ved etablering av beredskap melde fra til aktuelle oppdrags-givere (politi og medisinsk nødtelefon etter lokale rutiner) og samarbeidspartnere i stasjonert beredskap i samme område, om at man er i beredskap. Det samme skal gjøres når beredskapen avsluttes. I regioner hvor man har regionalt koordinert varsling og vaktledelse, skal denne orienteres om det samme.

16.2 Vaktstasjoner

16.2.1 Generelle krav

Med vaktstasjoner menes stasjonert beredskap bemannet av autoriserte mannskaper. Vaktstasjonen bør være registrert i kartverk hos AMK/ politi. Informasjon om posisjon/ adresse til vaktstasjonen skal være oppslått. Det skal være brannvarslingsanlegg, slokkingsutstyr og plan med rømningsveier som er kommunisert til mannskaper på vakt på alle vaktstasjoner.

16.2.2 Krav til organisering

Det skal være tilrettelagt for behandling av pasienter innendørs/ skjermede forhold. Vaktstasjonen må ha gode, ryddige og hygieniske forhold for behandling av pasienter, jfr. hygienedel av Direktiv for sanitetsgrupper med førstehjelpsberedskap. All tjeneste må foregå i henhold til Direktiv for sikkerhet. Lokal sanitetsgruppes rutiner for rapportering av skadetilfeller følges.

16.2.3 Krav til materiell

Materiellberedskap på våre vaktstasjoner må være tilpasset de behov som kan oppstå, den beredskapen vi har, og mannskap i tjeneste må på forhånd ha nødvendig kunnskap om bruk av dette. Nødvendig kjøretøy, båter og redningsutstyr tilpasset vaktstasjonens beredskap må være tilgjengelig.

Lokal sanitetsgruppes egne rutiner for utstyrskontroll følges. Det må legges vekt på oppfylling av utstyr etter bruk, kontroll av utstyr og dato samt god orden.

Minimumskrav til utstyr:

- Hjertestarter
- Førstehjelpsutstyr
- Spjelk
- Båre m/surremateriell
- Ulltepper

- Fjellduk
- Desinfisering/ vaskemulighet for mannskap
- Nødnett
- VHF
- Pasientjournal
- Lykter/ lysutstyr
- Kart over aktuelt nærområdet
- GPS

16.3 Påskeberedskap

Med påskeberedskap menes særlige beredskapstiltak, som treffes av sanitetsgruppene i forbindelse med påskeferien. Den kan være helt eller delvis stasjonert på definert sted. Det etableres en nasjonal koordinering av Norsk Folkehjelps påskeberedskap. Denne hjelper lokale beredskapsgrupper med mediehandtering og annen koordinering. Ressursregistrering for påskeberedskapen gjøres etter rutine fastsatt av Nasjonal beredskapsleder. Måte og frist bekjentgjøres av denne til sanitetsgruppene.

Utover den vanlige beredskapen er det ønskelig at påsken benyttes til å knytte god publikumskontakt. Det er ønskelig med fokus på forebyggende tiltak for å unngå ulykker i fjellet.

Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp
Postboks 8844, Youngstorget
0028 Oslo
Tlf: 22 03 77 00
sanitet@folkehjelp.no

“Solidaritet i praksis”

www.folkehjelp.no/sanitet